

Bruselj, 19.6.2018
COM(2018) 367 final/2

2018/0191 (COD)

This document corrects document COM(2018) 367 final of 30.5.2018
Concerns the SL linguistic version
Punctuation of appropriations in the tables of the Estimated financial impact of the proposal was incorrect, resulting in wrong amounts, tables 3.2.1 and 3.2.2, pp. 57-60
The text should read as follows:

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi programa „Erasmus“, programa Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013

(Besedilo velja za EGP)

{SEC(2018) 265 final} - {SWD(2018) 276 final} - {SWD(2018) 277 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Izobraževanje, usposabljanje in mladina so v zadnjem času postali osrednja točka pozornosti voditeljev EU. V Rimski izjavi z dne 25. marca 2017 so voditelji EU pozvali k „Uniji, v kateri bodo imeli državljani nove priložnosti za kulturni in socialni razvoj ter ekonomsko rast“, ter se zavezali, da si bodo prizadevali za „Unijo, kjer bodo mladi deležni najboljše izobrazbe in usposabljanja ter bodo lahko študirali in našli zaposlitev po vsej celini“.

V resoluciji z dne 14. septembra 2017 „o prihodnosti programa Erasmus+“ je Evropski parlament poudaril, da bi moral biti prihodnji program v končni fazi namenjen vsem mladim in da bi bilo treba višje cilje za naslednje programsko obdobje pospremiti s povečanjem proračuna, da bo mogoče izkoristiti celoten potencial programa.

Na socialnem vrhu v Göteborgu 17. novembra 2017 so Evropski parlament, Svet in Komisija slovesno razglasili in podpisali evropski steber socialnih pravic, ki v svojem prvem načelu določa, da ima vsakdo pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da lahko ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela.

Evropski svet je v sklepih z dne 14. decembra 2017 opozoril na pomen socialne, izobraževalne in kulturne razsežnosti politik Unije pri zbliževanju Evropejcev in gradnji naše skupne prihodnosti ter pozval države članice, Svet in Komisijo, naj se v skladu s svojimi pristojnostmi še naprej trudijo, da bi izboljšali mobilnost in izmenjave, med drugim z znatno okrepljenim, vključujočim in razširjenim programom.

V sporočilu z dne 14. februarja 2018 „Nov in sodoben večletni finančni okvir, s katerim bo lahko EU učinkovito uresničevala svoje prioritete po letu 2020“¹ je Komisija poudarila, da bo proračun EU moral izpolniti obljube, ki so jih dali voditelji Unije, vključno s polnim izvajanjem evropskega stebra socialnih pravic in podporo mladim ter mobilnosti evropskih državljanov. Sporočilo poudarja tudi močan konsenz glede potrebe po povečanju mobilnosti in obsega izmenjav, tudi prek znatno okrepljenega, vključujočega in razširjenega programa Erasmus+, ter opozarja, da tak program mladim prinaša spretnosti in znanja, potrebna na trgu dela, izboljšuje razumevanje kultur in krepi družbeno strukturo Unije.

V sporočilu „Sodoben proračun za Unijo, ki varuje, opolnomoča in ščiti – večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027“², sprejetem 2. maja 2018, je Komisija v naslednjem finančnem okviru predlagala „večjo osredotočenost na mlade. To se bo doseglo z več kot podvojitvijo obsega programa Erasmus+ [...], ki je ena najvidnejših zgodb o uspehu Unije.“ Poudarek novega programa „bo na vključevanju in doseganju več mladih iz okolij z omejenimi možnostmi. To bo mladim omogočilo, da se preselijo v drugo državo in se tam učijo ali delajo.“ Komisija je zato predlagala „močnejši program Erasmus, [ki] bo v tem obdobju dosegel vrednost 30 milijard EUR.“ Prav tako predlaga vključitev 700 milijonov EUR za novo pobudo „DiscoverEU“, ki bo mladim ponudila priložnost za odkrivanje drugih držav EU.

Cilj naslednjega programa (v nadaljnjem besedilu: program) je v skladu z vizijo Komisije za oblikovanje evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025, določeno v sporočilu „Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture“ z dne 14. novembra 2017³.

¹ COM(2018) 98 final.

² COM(2018) 321 final.

³ COM(2017) 673 final.

Evropski izobraževalni prostor je „Evropa, v kateri učenja, študija in raziskovalnega dela ne bi ovirale meje. Celina, kjer je bivanje v drugi državi članici – z namenom študija, učenja ali dela – postalo standard, govorjenje še dveh jezikov poleg maternega pa pravilo. Celina, na kateri imajo ljudje močan občutek evropske identitete, evropske kulturne dediščine in raznolikosti Evrope.“ Program bo ključni podporni element za oblikovanje evropskega izobraževalnega prostora.

Cilj je okrepiti preizkušeni program pri vseh kategorijah učencev, tako tistih, ki so udeleženi v visokošolskem izobraževanju, splošnem izobraževanju, poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter izobraževanju odraslih, kot tistih, ki sodelujejo pri neformalnem učenju ter mladinskih aktivnostih in aktivnostih za aktivno udejstvovanje. Večja dostopnost programa širšemu krogu posameznikov zahteva večjo finančno naložbo v program pa tudi, kar je še posebej pomembno, mešanico ukrepov, pravil in načinov udeležbe, ki omogočajo ekonomijo obsega ter poenostavitev za zmanjšanje upravnega bremena, s čimer bi se odpravile ovire za mobilnost in povečale relevantnost, privlačnost in vključujoča narava programa. Cilj je potrojiti število udeležencev, hkrati pa uvesti kvalitativne ukrepe in pobude, ki bodo pomagali izboljšati doseganje učencev z manj priložnostmi.

Evropejci morajo imeti spretnosti in znanja, potrebna v vse bolj mobilni, večkulturni in digitalni družbi. Jasno je, da se je treba spoprijeti s tem izzivom in z vidika vseživljenjskega učenja vlagati v aktivnosti, ki posameznikom zagotavljajo prava znanja, spretnosti in kompetence, tudi jezikovne. Tako bodo bolj odporni in zaposljivi, hkrati pa se bo okrepila družbena kohezija. Evropa prav tako potrebuje več naložb v digitalne spretnosti in v prihodnost usmerjena področja, kot so podnebne spremembe, čista energija, umetna inteligenca, robotika, podatkovna analitika, umetnost/oblikovanje itd. To so ključna področja za prihodnjo trajnostno rast in kohezijo v Evropi. Program lahko k temu pomembno prispeva s spodbujanjem inovacij ter zmanjševanjem vrzeli v znanju, spretnostih in kompetencah v Evropi. Usmerjeno ukrepanje bo Uniji pomagalo sprostiti svoj potencial za inovativnost, ustvarjalnost in podjetnost v digitalnem gospodarstvu. Podpiranje kulture in ustvarjalnosti v izobraževanju bo prispevalo k večji odpornosti evropske družbe.

Za povečanje kvalitativnega učinka sedanjega programa bi moral prihodnji program bolje in v večjem obsegu zajeti ljudi različnih starosti in z različnimi kulturnimi, socialnimi in ekonomskimi ozadji. Bolje bi moral dosegati tiste z manj priložnostmi, tudi invalide in migrante ter prebivalce odročnih območij. Izkušnje učne mobilnosti so bile za učence oz. dijake do sedaj bolj izjema kot pravilo. V zvezi z učno mobilnostjo visokošolskih študentov, praktikantov, vajencev ter mladih na splošno pa sedanji program ne more zadostiti vse večjemu povpraševanju. Zato so potrebna dodatna prizadevanja, da bo program bolj vključujoč in učinkovit, pri tem pa se je moč opreti na odlične rezultate programov Unije na tem področju v zadnjih tridesetih letih. To bo doseženo zlasti s povečanjem in poenostavitvijo aktivnosti mobilnosti za učence oz. dijake, dijake poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vajence in mlade. Obseg nepovratnih sredstev bi bilo treba povečati za vse vrste aktivnosti mobilnosti, vključno z zagotavljanjem večjih nepovratnih sredstev za nekatere kategorije študentov in učencev, tudi pri mobilnosti v visokošolskem izobraževanju. Priložnosti mobilnosti za mlade, ki sodelujejo v aktivnostih neformalnega učenja, se bodo povečale, da jih bo lahko izkoristilo več mladih. Sprejeti bodo ukrepi za spodbujanje mladih, da se angažirajo in naučijo udejstvovanja v civilni družbi, kar bo okrepilo zavedanje skupnih vrednot Unije, združilo mlade in oblikovalce politik na lokalni, nacionalni in evropski ravni ter prispevalo k procesu evropskega povezovanja.

Program bi moral prav tako doseči večjo ciljno skupino tako znotraj kot zunaj Unije, in sicer tako, da bi bolje izkoriščal informacijska, komunikacijska in tehnološka orodja, kombinirano mobilnost (kombinacijo fizične in virtualne mobilnosti) ter virtualno sodelovanje. Da bi

program postal bolj vključujoč in zlasti da bi se obravnavale potrebe nekaterih ciljnih skupin, kot so učeči se odrasli, se bodo spodbujale bolj prožne oblike učne mobilnosti, kot so kratkoročna, skupinska ali virtualna mobilnost. Najboljše prakse vključevanja na področju mladine bi se lahko razširile tudi na druga področja. Oblikovan bi bil poseben ukrep v obliki manjših partnerstev, da bi bil program dostopen organizacijam z malo ali nič izkušnjami ali z manjšo operativno zmogljivostjo, zlasti lokalnim organizacijam in organizacijam, ki delajo z ljudmi z manj priložnostmi.

Program bo obravnaval vseevropske trende omejene udeležbe v demokratičnem življenju ter nizke ravni znanja in ozaveščenosti o evropskih zadevah, ki vplivajo na življenje vseh evropskih državljanov. Številni ljudje se neradi ali pa le težko dejavno angažirajo in udeležujejo v svoji skupnostih ali v političnem in družbenem življenju Unije. Poleg tega kljub temu, da se ima danes 70 % Evropejcev za državljane Unije in da je ta odstotek še višji med mlajšimi generacijami, obstaja splošno pomanjkanje ozaveščenosti in razumevanja o tem, kaj Evropska unija je, kako deluje in kakšno dodano vrednost ima za svoje državljane⁴. Krepitev evropske identitete in udeleževanje mladih v demokratičnih procesih je izrednega pomena za prihodnost Unije. Program lahko prispeva k temu, da bi bilo več ljudi kot doslej bolj ozaveščenih in poučenih o Evropski uniji. Organizacije in institucije, dejavne na področjih izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa, igrajo ključno vlogo pri razvoju državljanske vzgoje in krepitvi znanja o evropskih zadevah na splošno. Mladi Evropejci imajo razen osnovnih dejstev le malo znanja o Evropski uniji⁵. Skoraj devet od desetih mladih v Uniji meni, da bi morale šole okrepiti izobraževanje o pravicah in odgovornostih, ki jih imajo državljani Unije⁶. Hkrati je poučevanje o Evropski uniji v nacionalnih izobraževalnih programih zelo razdrobljeno, prav tako pa večinoma ne vsebuje razsežnosti aktivnega udeleževanja⁷. Obstaja tudi splošna potreba po krepitvi vloge ljudi, da postanejo bolj aktivni v družbi ter pripravljeni in zmožni polnega udeleževanja v njej in v demokratičnem življenju v Evropi.

Podpiranje in lajšanje transnacionalnega in mednarodnega sodelovanja med organizacijami na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa je bistvenega pomena za doseganje ciljev in obravnavanje zgoraj opisanih izzivov. Sodelovanje med organizacijami in institucijami spodbuja inovativne načine za podporo učencem pri njihovem osebnem, izobraževalnem in strokovnem razvoju. To prinaša konkretne pozitivne učinke za posameznike, na primer s krepitvijo vloge ljudi s pomočjo več ključnih kompetenc, zmanjšanjem zgodnjega opuščanja šolanja, priznavanjem kompetenc, pridobljenih prek prostovoljskega dela in neformalnega učenja, povečevanjem deleža ljudi z visokošolsko izobrazbo ali izvajanjem bolonjskih reform. Omogoča tudi lažje kroženje zamisli in prenašanje najboljših praks in strokovnega znanja, s čimer prispeva k visoki kakovosti

⁴ 70 % Evropejcev se ima za državljane Evropske unije, kar je dve odstotni točki več kot leta 2017 in najvišji zabeležen odstotek od pomladi 2010. Več kot polovica vprašanih (54 %) pozna pravice, ki jih imajo kot državljani EU, vendar bi jih več kot dve tretjini želelo izvedeti več (Standardna raziskava Eurobarometer 88 o državljanstvu EU iz novembra 2017). Glej tudi Poročilo o državljanstvu EU iz leta 2017, COM(2017) 30/2 final.

⁵ Na primer, le ena tretjina učencev, starih 14 let (35 %), ve, kdo voli poslance Evropskega parlamenta; IEA (2010) ICCS 2009, *European Report Civic knowledge, attitudes, and engagement among lower-secondary students in 24 European countries* (Evropsko poročilo o državljanstvu vzgoji, stališčih in udeležbi med učenci nižjega sekundarnega izobraževanja v 24 evropskih državah) http://www.iea.nl/fileadmin/user_upload/Publications/Electronic_versions/ICCS_2009_European_Report.pdf.

⁶ TNS za Evropsko komisijo (2017), Eurobarometer o evropski mladini: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1fa75943-a978-11e7-837e-01aa75ed71a1/language-en>.

⁷ Študija *Learning Europe at School* (Učenje o Evropi v šoli), <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/83be95a3-b77f-4195-bd08-ad92c24c3a3c>.

izobraževanja. Vendar sta intenzivnosti in zmogljivost sodelovalnih aktivnosti v okviru sedanjega programa Erasmus+ še naprej nezadostni, zlasti med manjšimi in lokalnimi organizacijami. Stopnja sodelovanja se razlikuje po državah, regijah in področjih. V zvezi z udeležbo šol, ustanov za izobraževanje odraslih in mladinskih organizacij je še veliko prostora za napredek. Ta položaj ovira institucionalne reforme in posodobitev sistemov za izobraževanje, usposabljanje in mladino na nacionalni in evropski ravni.

Mednarodna razsežnost programa je temeljni in povezovalni element, ki je pomemben za aktivnosti mobilnosti, sodelovanja in političnega dialoga. Zlasti obstaja potreba po okrepitvi mednarodne mobilnosti in sodelovanja s tretjimi državami, še posebej z državami, ki se pripravljajo na pristop, državami evropskega sosledstva, industrializiranimi državami in državami v vzponu, da se podpre institucije in organizacije v Evropi pri spopadanju z izzivi globalizacije. Hkrati je pomembno zagotoviti sinergije z zunanjimi instrumenti Unije, da se zagotovi uresničevanje njenih ciljev zunanjega delovanja, prispeva k človekovemu in institucionalnemu razvoju v tretjih državah, tudi državah v razvoju, in sodeluje z mladimi iz teh držav, kar je ključni element oblikovanja odpornejših družb in spodbujanja zaupanja med kulturami.

Program bo moral obravnavati medsektorska vprašanja, ki zadevajo vse programe Unije, kot je poenostavitev dostopa do programa za čim večje število ciljnih skupin (npr. enostavnejša pravila in upravni postopki, izboljšana spletna orodja), obenem pa zagotoviti konkurenčnost in preglednost pri izbiri projektov in pravilen cikel upravljanja nepovratnih sredstev s čim manjšimi finančnimi tveganji za Unijo. Poleg tega bi bilo treba poenostaviti načine izvajanja mednarodne komponente, da bi se povečala dostopnost ukrepa.

V tem predlogu je za datum začetka uporabe določen 1. januar 2021, pripravljen pa je za Unijo s 27 državami članicami, v skladu z uradnim obvestilom Združenega kraljestva, ki ga je Evropski svet prejel 29. marca 2017, o nameri Združenega kraljestva, da na podlagi člena 50 Pogodbe o Evropski uniji izstopi iz Evropske unije in Euratoma.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi**

Program je eden od instrumentov financiranja v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, katerega namen je vlaganje v ljudi, socialno kohezijo in vrednote. Gre za ključni instrument na ravni Unije, s katerimi se financirajo aktivnosti na evropski ravni, ki podpirajo učno mobilnost, sodelovanje in razvoj inovativnih politik na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa.

Politike Unije na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa zajemajo prizadevanje za oblikovanje evropskega izobraževalnega prostora ob spodbujanju splošnega strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju in njegovih sektorskih programov za šole, poklicno izobraževanje in usposabljanje, visokošolsko izobraževanje ter izobraževanje odraslih, krepitev sodelovanja na področju mladinske politike v okviru strategije EU za mlade za obdobje 2019–2027 in razvoj evropske razsežnosti v športu, zlasti množičnem. Program je ključni podporni element pri izvajanju teh politik Unije, s čimer prispeva k trajnostni rasti, ustvarjanju delovnih mest in socialni koheziji ter krepi evropsko identiteto, kot je določeno v njegovih ciljih.

Program bo zlasti podpiral (a) razvoj šol in odličnega poučevanja; (b) kopenhagenski proces za poklicno izobraževanje in usposabljanje; (c) prenovljeno evropsko agendo za visoko šolstvo in bolonjski proces; (d) prenovljen evropski program za izobraževanje odraslih; (e) prenovljeno strategijo EU za mlade in (f) delovni načrt EU za šport. Te politike bodo še naprej lahko računale na podporo v okviru celostnega pristopa programa k vseživljenjskemu učenju.

Poleg tega bo program prispeval k izvajanju novega programa znanj in spretnosti za Evropo s skupno zavezo glede strateškega pomena znanj in spretnosti za ohranjanje delovnih mest, rasti in konkurenčnosti. Program prav tako podpira države članice pri doseganju ciljev iz pariške deklaracije o spodbujanju državljanstva in skupnih vrednot svobode, strpnosti in nediskriminacije z izobraževanjem z dne 17. marca 2015.

Program bo prispeval tudi k uresničevanju ciljev agende za trajnostni razvoj do leta 2030, zlasti cilja trajnostnega razvoja št. 4 „vsem enakopravno zagotoviti kakovostno izobrazbo ter spodbujati možnosti vseživljenjskega učenja za vsakogar“.

- **Skladnost z drugimi politikami in programi Unije**

Program bo skladen z drugimi instrumenti Unije in jih bo dopolnjeval, zlasti z instrumenti zunanjega sodelovanja⁸, evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi (skladi ESI)⁹, Evropskim socialnim skladom plus (ESS+) in Evropskim skladom za regionalni razvoj (ESRR). Globalna strategija Unije za zunanjo in varnostno politiko iz junija 2016 in evropsko soglasje o razvoju, ki ga je Svet sprejel 19. maja 2017, poudarjata pomen izobraževanja in človekovega razvoja kot instrumentov za reševanje vprašanj, povezanih z demografskimi trendi zunaj Unije. Ukrepi na področju izobraževanja, usposabljanja in mladinske politike so prav tako ključnega pomena za reševanje izzivov v zvezi z migracijami ter preprečevanje nevarnosti radikalizacije in ekstremizma. V zvezi s tem bo program iskal sinergije s Skladom za azil in migracije ter Skladom za notranjo varnost¹⁰. Obstajajo tudi pomembne potencialne možnosti dopolnjevanja med cilji in ukrepi programa ter prihodnjega programa za pravice in vrednote. Cilj slednjega je spodbujanje in povečevanje ozaveščenosti državljanov o naši skupni zgodovini ter povečanje demokratične udeležbe državljanov na ravni Unije.

Predlog Komisije za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 je določil večje ambicije pri vključevanju podnebnih vprašanj v vse programe EU, s ciljem, da bi 25 % odhodkov EU prispevalo k podnebnim ciljem. Prispevek tega programa k doseganju splošnega cilja se bo spremljal s sistemom podnebnih kazalnikov EU s primerno ravno razčlenitve ter vključno z uporabo natančnih metod, če so na voljo. Komisija bo informacije glede odobritev za prevzem obveznosti še naprej predstavljala v okviru letnega osnutka proračuna. Da bi podprla izkoriščanje potenciala programa za prispevanje k podnebnim ciljem, si bo Komisija med celotnimi postopki priprave, izvajanja, pregledovanja in ocenjevanja programa prizadevala opredeliti ustrezne ukrepe.

Program bo skladen s prihodnjim programom Ustvarjalna Evropa in ga pomembno dopolnjeval¹¹. Sodelovanje med institucijami in organizacijami, dejavnimi na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine, ki jih podpira program Erasmus, bo prispevalo k temu, da se posameznikom zagotovijo znanja, spretnosti in kompetence, potrebni za spoprijemanje s socialnimi in gospodarskimi izzivi ter uresničevanje njihovega potenciala za inovativnost, ustvarjalnost in podjetnost, zlasti v digitalnem gospodarstvu. Aktivnosti, povezane s krepitvijo vseh vidikov ustvarjalnosti v izobraževanju in posameznih ključnih kompetenc, bodo v skladu z novo agendo za kulturo pomenile enega od glavnih povezovalnih elementov med obema programoma¹².

⁸ Instrument za sosedstvo, razvoj in mednarodno sodelovanje (NDICI) in instrument za predpristopno pomoč (IPA III).

⁹ Evropski sklad za regionalni razvoj, Kohezijski sklad, Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo ter Evropski kmetijski sklada za razvoj podeželja.

¹⁰ [Sklic].

¹¹ COM(2018) 366.

¹² COM(2018) 267.

Na področju mladine bo program skladen tudi z evropsko solidarnostno enoto in jo dopolnjeval, in sicer s ponujanjem različnih vrst aktivnosti. Namen evropske solidarnostne enote je povečati udeležbo mladih in organizacij v dostopnih in visokokakovostnih solidarnostnih aktivnostih, predlagani program Erasmus pa bo ponujal druge vrste aktivnosti, kot so transnacionalna učna mobilnost, aktivnosti udejstvovanja mladih, ukrepe za povečanje sodelovanja med organizacijami in aktivnosti za podpiranje razvoja politik. Oba programa imata skupne mehanizme upravljanja in izvajanja.

Na področju raziskav in inovacij bo program zagotovil sinergije s programom Obzorje Evropa. Slednji bo po potrebi dopolnjeval podporo programa za pobudo evropskih univerz, zlasti raziskovalno razsežnost te pobude v okviru razvoja novih skupnih in povezanih dolgoročnih in trajnostnih strategij za izobraževanje, raziskave in inovacije.

Na področju digitalnih spretnosti bo program za digitalno Evropo v sodelovanju z ustreznimi panogami dopolnjeval širok pristop programa Erasmus+ k znanjem in spretnostim, tako da bo podprl razvoj in pridobivanje naprednih digitalnih spretnosti, potrebnih za uvedbo najnovejših tehnologij, kot so umetna inteligenca ali visokozmogljivo računalništvo.

V skladu s členom 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) bo program upošteval poseben položaj najbolj oddaljenih regij Unije in si prizadeval za povečanje njihove udeležbe v vseh ukrepih programa, tudi tistih s tretjimi državami.

Cilj prihodnjega programa bo delovati kot „orodje“ za podpiranje dragocenih oblik učne mobilnosti na drugih področjih politik Unije. Pod ključnim ukrepom 3 bo sprejet nov ukrep za podpiranje mobilnosti organizacij ali posameznikov, ki so ciljna skupina drugih področij politike (npr. javno upravljanje, kmetijstvo in razvoj podeželja, podjetništvo, preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj).

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Ukrepanje Unije na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa je opredeljeno v členih 165 in 166 PDEU, ki Uniji dajeta podporno pristojnost s ciljem prispevati k razvoju kakovostnega izobraževanja, izvajanju politike poklicnega usposabljanja in mladinske politike ter spodbujanju evropske razsežnosti v športu.

• Subsidiarnost

Medtem kot države članice ostajajo odgovorne za vsebino in organizacijo svojih politik na zadevnih področjih, je cilj tega programa spodbuditi transnacionalno in mednarodno mobilnost ter projekte sodelovanja in podpreti razvoj politik z evropsko razsežnostjo. Dostop do programa za manjše akterje bo enostavnejši. Na splošno bo program podpiral transnacionalne aktivnosti, v izjemnih primerih pa tudi nacionalne aktivnosti z močno evropsko razsežnostjo, kot so aktivnosti v zvezi s posebno evropsko temo ali politično prednostno nalogo. To bo organizacijam z manjšo organizacijsko zmogljivostjo in udeležencem z malo ali nič izkušnjami z transnacionalnim sodelovanjem, kot so lokalne organizacije in novi udeleženci, omogočilo prvo izkušnjo pri koriščenju sredstev EU in pridobivanju znanja za prihodnje aktivnosti transnacionalnega sodelovanja.

Države članice same ne morejo ustrezno in zadovoljivo doseči teh ciljev zaradi transnacionalne narave, širokega obsega in geografske pokritosti financirane učne mobilnosti in aktivnosti sodelovanja, njihovega učinka na dostop do učne mobilnosti in splošneje na povezovanje Unije ter okrepljene mednarodne razsežnosti. Kot je pokazala vmesna ocena programa Erasmus+, posamezne pobude izobraževalnih institucij ali držav članic kljub svoji učinkovitosti in koristnosti na nacionalni ravni niso dovolj obsežne in nimajo vseevropskega

učinka. Skupna pokritost držav in sektorjev je v primerjavi s sedanjim programom Erasmus+ omejena.

- **Sorazmernost**

Ta predlog bo z usmerjenim in usklajenim pristopom zajemal vsa področja izobraževanja in usposabljanja – šole, poklicno izobraževanje in usposabljanje, visokošolsko izobraževanje in izobraževanje odraslih – ter mladino in šport. Okrepil bo preizkušene ukrepe, katerih učinek je bil dokazan z vmesno oceno programa Erasmus+. Za povečanje učinka se bo obseg aktivnosti učne mobilnosti in sodelovanja povečal na področjih, ki kažejo največjo smotrnost, da se zagotovi odziv na visoko stopnjo neizpolnjenega povpraševanja in izzive iz oddelka 1. Obstoječi ukrepi bodo poenostavljeni in preoblikovani (na primer izobraževanje odraslih, šport in ukrepi Jean Monnet) ob upoštevanju rezultatov vmesne ocene programa Erasmus+ za obdobje 2014–2020¹³ in posvetovanja z zainteresiranimi stranmi. Spodbujala se bo uporaba novih in prožnih oblik, da se razširi doseg programa (na primer virtualno sodelovanje, kratkoročna in skupinska mobilnost). Sprejeto bo omejeno število novih ukrepov za obravnavanje novih izzivov in političnih prednostnih nalog (kot so evropske univerze in ukrepi Jean Monnet na drugih področjih izobraževanja in usposabljanja). Ti ukrepi se štejejo za najprimernejše za okrepitev vključujoče narave in izboljšanje učinkovitosti programa.

Predlagane izboljšave bodo vključene v obstoječo strukturo programa in bodo uporabljale obstoječe izvedbene mehanizme, da se zagotovi kar največja kontinuiteta in stabilnost glede na predhodni program. Zato ta pobuda ne presega tistega, kar je potrebno za dosego navedenih ciljev.

- **Izbira instrumenta**

Predlagani instrument je uredba Evropskega parlamenta in Sveta.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Retrospektivne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Omenjena vmesna ocena programa Erasmus+ za obdobje 2014–2020, s katero se je ocenil napredek pri izvajanju programa v obdobju 2014–2016 in dolgoročni učinek njegovih predhodnih programov, je pokazala, da sedanji program Erasmus+ zagotavlja edinstvene rezultate na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa ter je med zainteresiranimi stranmi in v javnosti zelo cenjen. Poudarjena je bila močna evropska dodana vrednost programa Erasmus+ in predhodnih programov. V oceni je bilo ugotovljeno tudi, da so bili vsi predhodni ocenjeni programi zelo uspešni, vendar je program Erasmus+ bolj povezan, relevanten in deloma tudi bolj učinkovit od svojih predhodnikov. Poleg tega je ocena poudarila pozitivne učinke na celovito naravo programa, ki zajema učenje v vseh kontekstih in vseh življenjskih obdobjih (načelo vseživljenjskega učenja). Tudi načini izvajanja so bili na splošno ocenjeni kot jasni in ustrezni.

Ocena je razkrila nekatera področja, kjer so potrebne izboljšave, zlasti:

- kar se tiče ustreznosti, je ocena izpostavila potrebo po boljšem doseganju posameznikov z manj priložnostmi in po olajšanju udeležbe manjših organizacij, da bi bil program bolj vključujoč, ter po okrepitvi ukrepov za spodbujanje boljšega razumevanja evropskega povezovanja in občutka pripadnosti Evropi, zlasti med najmlajšimi generacijami;

¹³ COM(2018) 50 final in SWD(2018) 40 final.

- kar se tiče uspešnosti, bi bilo treba povečati obseg aktivnosti na področjih, ki kažejo največjo smotrnost, vendar so do zdaj prejemale sorazmerno manj sredstev, na primer šole, poklicno izobraževanje in usposabljanje ter mladina, to pa bo prispevalo tudi h krepitvi vključujoče narave programa;
- kar se tiče učinkovitosti, bi bilo mogoče postopke prijave in poročanja še dodatno poenostaviti, da bi se zmanjšalo upravno breme upravičencev, prav tako pa bi se lahko izboljšali spletni postopki.

V tem predlogu so v veliki meri upoštevane ugotovitve in priporočila za izboljšave, ki jih je zunanji ocenjevalec pripravil z mislijo na novi program.

Ključne ugotovitve vmesne ocene so dodatno opisane v oceni učinka (glej oddelek 1.3.1), podroben opis ugotovitev in priporočil iz te ocene pa je na voljo v delovnem dokumentu, ki je spremljal poročilo o vmesni oceni¹⁴.

• **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Obsežna posvetovanja z javnostjo in zainteresiranimi stranmi so v okviru vmesne ocene programa Erasmus+ v vseh državah programa potekala od novembra 2016 in večino leta 2017¹⁵. To je bilo opravljeno s pomočjo različnih posvetovalnih dejavnosti: polstrukturiranimi razgovori, spletnimi anketami med upravičenci programa, študijami primerov in odprtim javnim posvetovanjem, ki se je začelo 28. februarja 2017 in je trajalo tri mesece, namen pa je bil zbrati mnenja splošne javnosti in vseh zainteresiranih skupin. Podatki in mnenja so bili zbrani od izvajalskih organov programa pa tudi od neupravičencev in organov, odgovornih za izvajanje drugih primerljivih programov. Opravljena so bila tudi *ad hoc* posvetovanja z zainteresiranimi stranmi o ukrepih Jean-Monnet in jamstveni shemi za študentska posojila. Skupaj je bilo prejetih več kot milijon odgovorov vseh zainteresiranih strani.

Države programa so predložile nacionalna poročila o izvajanju in učinku aktivnosti Erasmus+, ki so jih upravljale, na njihovem ozemlju.

Podatki, zbrani med temi posvetovanji, so pokazali soglasno podporo držav članic, izobraževalnih institucij in udeležencev za nadaljnjo krepitev programa ob ohranjanju stabilnosti in kontinuitete v zvezi z osnovno strukturo in izvedbenimi mehanizmi. Glavna področja, za katera je bilo med posvetovanji ugotovljeno, da jih je treba v prihodnosti izboljšati, zadevajo potrebo po nadaljnji poenostavitvi pravil programa in zmanjšanju upravnega bremena, zlasti pri decentraliziranih mednarodnih aktivnostih v visokem šolstvu, ter po bolj vključujoči naravi programa. Predlagano je bilo tudi, da se pregleda delež med sektorji programa v smislu dodeljenih sredstev in sledečega obsega aktivnosti v vseh sektorjih.

Zainteresirane strani so prav tako poudarile, da bi prihodnji program moral ohraniti celovit koncept in še naprej temeljiti na načelu vseživljenjskega učenja, ter pozvale k nadaljnji poenostavitvi postopkov, tudi z izboljšanjem spletnih orodij in povečanjem prožnosti proračuna. To je še posebej pomembno v zvezi z mednarodnimi ukrepi programa na področju visokega šolstva, ki jih nacionalne agencije za vsako svetovno regijo upravljajo vsaka na svoj način in preveč toga. Zainteresirane strani so pozvale tudi k okrepitvi sinergij z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi.

¹⁴ SWD(2018) 40 final.

¹⁵ Države programa so: 28 držav članic, Islandija, Lihtenštajn, Norveška, Makedonija in Turčija.

Ločeno odprto javno posvetovanje¹⁶ je potekalo od 9. januarja 2018 do 9. marca 2018 v okviru priprave naslednje generacije finančnih programov za obdobje po letu 2020, med drugim da bi se zbrala mnenja o zasnovi prihodnjega programa.

S posvetovanjem se je potrdilo, da sedanji program Erasmus+ velja za enega najuspešnejših in najpomembnejših programov Unije. Zainteresirane strani so močno poudarile evropsko dodano vrednost programa Erasmus+ v primerjavi s podobnimi nacionalnimi programi. Celovita struktura programa in načini upravljanja so bili ocenjeni kot primerni in ustrezni.

Kar zadeva glavne izzive prihodnjega programa, je posvetovanje potrdilo ugotovitve predhodnih posvetovalnih dejavnosti (potreba po učinkovitem doseganju ciljnih skupin z najmanj možnostmi ter lajšanje udeležbe lokalnih organizacij in novih udeležencev; nezadostna raven financiranja kot ovira za uresničitev celotnega potenciala programa, potreba po dodatni poenostavitvi postopkov prijave in poročanja). Zainteresirane strani so poudarile tudi omejeno dodano vrednost jamstvene sheme za študentska posojila.

V zvezi s cilji prihodnjega programa so zainteresirane strani poudarile potrebo po preusmeritvi prednostnih nalog k večji socialni vključenosti in pravičnosti, posodabljanju izobraževanja in usposabljanja pa tudi k večjemu poudarku na evropski identiteti, aktivnemu državljanstvu in udeležbi v demokratičnem življenju. Ključna sporočila zainteresiranih strani so se nanašala na boljše možnosti kratkoročne mobilnosti, priložnosti za mobilnost učencev oz. dijakov in večjo mobilnost odraslih, vzajemno priznavanje diplom, več virtualnih orodij, več manjših projektov, povečan proračun za program, vzpostavljanje tesnejših povezav s sosednjimi državami in razširitev geografskega območja za sodelovanje s preostalim svetom, večjo prožnost, več možnosti medsektorskega sodelovanja. Zainteresirane strani so prav tako pozvale k večjim sinergijam z Evropskim socialnim skladom ter izboljšanju razširjanja rezultatov projekta in njihovemu učinkovitemu izkoriščanju.

Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi so podrobno opisana v omenjeni vmesni oceni in oceni učinka (glej njeno Prilogo II).

• **Zunanje strokovno mnenje**

Komisija se je oprla na strokovno znanje zunanjega izvajalca in druge pregledane študije v okviru omenjene vmesne ocene programa.

V svojem poročilu¹⁷ je izvajalec povzel ugotovitve ocene programa Erasmus+ za obdobje 2014–2016 in predhodnih programov za obdobje 2007–2013. Analiza je zajela vsa področja programa: izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport ter ukrepe Jean Monnet in jamstveno shemo za študentska posojila. Zajemala je tudi vse vrste financiranih aktivnosti. Poleg tega je vsebovala usmerjeno oceno ukrepa eTwinning Plus, katerega pilotna faza se trenutno izvaja v okviru programa.

Ocena je temeljila na petih ocenjevalnih merilih (relevantnost, skladnost, uspešnost, učinkovitost in dodana vrednost EU).

Poročilo je spremljalo tudi več ločenih poročil: ocena jamstvene sheme za študentska posojila in ukrepov Jean Monnet, zbirno poročilo o rezultatih trimesečnega odprtega javnega posvetovanja, ki se je začelo februarja 2017, in povzetek poročil nacionalnih organov.

¹⁶ Posvetovanje je vodil generalni sekretariat Evropske komisije, zajemalo pa je sklop programov na področju izobraževanja/usposabljanja, kulture, državljanstva in pravosodja. Komisija je v okviru tega posvetovanja prejela 1 127 odgovorov, neposredno povezanih s programom Erasmus+. [Odprto javno posvetovanje o skladih EU na področju vrednot in mobilnosti](#).

¹⁷ Glej: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/evaluations_sl.

V svojem poročilu je izvajalec opredelil več področij, na katerih so potrebne izboljšave, in predstavil s tem povezana priporočila. Kot je bilo navedeno zgoraj, se je Komisija oprla na te ugotovitve in priporočila v svojem poročilu o vmesni oceni programa Erasmus+.

- **Ocena učinka**

Ocena učinka se je osredotočila na dve možnosti:

- (1) nadaljevanje programa v njegovi sedanji obliki s sedanjim proračunom, popravljenim tako, da se upošteva izstop Združenega kraljestva iz Unije (EU-27), kar predstavlja minimalno kritično maso naložb na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa na ravni EU, da se ohranijo pozitivni rezultati. Nekoliko večjo učinkovitost bi bilo mogoče doseči z racionalizacijo in preusmeritvijo nekaterih obstoječih ukrepov;
- (2) okrepljen, bolj vključujoč in razširjen program z več izboljšavami, ki bi omogočale boljše obravnavanje izzivov, opredeljenih v vmesni oceni in poznejših posvetovanjih, pri čemer bi se upošteval tudi najnovejši razvoj politike.

Najprimernejša možnost, opredeljena v oceni učinka, je okrepljen program v skladu z zgoraj navedenim sporočilom z dne 2. maja 2018 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027.

V oceni učinka je predstavljenih več podmožnosti, ki se osredotočajo na izboljšave in novosti glede na sedanji program, obenem pa ohranjajo celovito strukturo programa in njegove izvedbene mehanizme. Ocena učinka vsebuje tudi okvirno prednostno razvrstitev več izboljšav in novosti, ki bi se lahko izvedle v primeru zmerne povečanja proračunskih sredstev za program v naslednjem večletnem finančnem okviru, medtem ko bi se druge lahko izvedle le ob znatnejšem povečanju skupnega proračuna.

Obseg in število financiranih ukrepov bi lahko:

- ostala nespremenjena s podobnimi sredstvi, a z izboljšavami glede učinkovitosti in poenostavitvijo z racionalizacijo in preusmeritvijo nekaterih ukrepov, kar bi omogočilo, da program deluje enako učinkovito kot v programskem obdobju 2014–2020; ali
- se povečala v primeru, da se povečajo finančna sredstva programa, prav tako pa bi se lahko v celoti izvedle opredeljene nove aktivnosti (tudi tiste z višjimi stroški), kar bi razširilo obseg in povečalo evropsko dodano vrednost programa.

Ta drugi predlog se je štel za najboljšo izbiro politike iz naslednjih razlogov:

- v zvezi s programskimi cilji se najprimernejša možnost politike najbolj odziva na potrebo po instrumentu, ki učinkovito uresničuje cilje Unije za obdobje po letu 2020, zlasti okrepitev mobilnosti in izmenjav pri vseh kategorijah učencev, okrepitev prizadevanj za doseganje učencev z manj priložnostmi, povečanje možnosti sodelovanja, tudi za manjše organizacije, ter s tem povezovanje Evropejcev in krepitev evropske identitete in zavezanosti k skupnim evropskim vrednotam v času naraščajočega populizma;
- v zvezi s prednostnimi nalogami je najprimernejša možnost politike zasnovana za boljše usklajevanje ukrepov s prednostnimi nalogami na ravni EU in upošteva povratne informacije zainteresiranih strani in splošne javnosti, prejete v okviru vmesne ocene in 30-letnega delovanja programa Erasmus. Vključuje racionalizacijo in preusmeritev nekaterih obstoječih ukrepov. Na primer, nekateri ukrepi bodo posebej usmerjeni v aktivnosti, ki spodbujajo razvoj kompetenc na področjih,

usmerjenih v prihodnost; drugi bodo namenjeni spodbujanju inovativnosti na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa; ukrepi Jean Monnet bodo delno preusmerjeni k učencem oz. dijakom v šolah, ukrepi na področju izobraževanja odraslih pa bodo osredotočeni na natančneje opredeljeno ciljno skupino (nižje usposobljene delavce). Hkrati predlog krepí vključujočo razsežnost programa s prilagoditvijo nekaterih obstoječih ukrepov in uvedbo novih (na primer kratkoročna in skupinska mobilnost ter virtualno sodelovanje). Poleg tega najprimernejša možnost politike vzpostavlja določeno stopnjo prožnosti, da se upoštevajo nove prednostne naloge in potrebe, ki se pojavijo v programskem obdobju;

- v zvezi z izvedbenimi mehanizmi bo najprimernejša možnost politike, katere cilj je ohraniti obstoječo in edinstveno kombinacijo načinov upravljanja sedanjega programa Erasmus+, na podlagi pozitivnih izkušenj z izvajanjem programa, kot so bile ugotovljene v vmesni oceni, omogočila, da se program osredotoči na rezultate in smotrnost, hkrati pa kar najbolj zmanjšala upravno breme. Nacionalne agencije, ustanovljene v vseh državah, ki sodelujejo v sedanjem programu Erasmus+ (posredno upravljanje), bodo še naprej odgovorne za upravljanje glavnega dela sredstev, tj. večine sredstev, dodeljenih za ukrepe mobilnosti in sodelovanja. Nacionalne agencije imajo zmogljivost za upravljanje velikega števila ukrepov z razmeroma nizkimi zneski, kar zahteva bližino z upravičenci, prilagajanje raznolikostim nacionalnih sistemov za izobraževanje, usposabljanje in mladino, ter usklajevanje z nacionalnimi prednostnimi nalogami. Neposredno upravljanje bi se ohranilo za več specifičnih ukrepov, ki 1) nimajo takšne kritične masa proračuna, da bi bili decentralizirani, 2) zahtevajo ukrepanje na evropski ali svetovni ravni, 3) so še v povojih na konceptualni ravni in potrebujejo „pilotno“ fazo, preden se decentralizirajo, ali 4) zahtevajo konkurenco na podlagi odličnosti. Poleg tega bo najprimernejša možnost politike vzpostavila določeno stopnjo prožnosti, da se bodo upoštevale prednostne naloge in potrebe, ki se bodo pojavile v večletnem obdobju načrtovanja.

Ta predlog je v celoti skladen z najprimernejšo možnostjo politike.

Odbor za regulativni nadzor je 13. aprila 2018 izdal pozitivno mnenje s pridržki¹⁸, ob upoštevanju, da bi bilo treba osnutek poročila o oceni učinka prilagoditi, da bi se vanj vključila priporočila Odbora o nekaterih ključnih vidikih. Posledično je bilo poročilo revidirano, da bi se:

- (1) jasneje opisala utemeljitev nadaljevanja in razširitve nekaterih predlaganih ukrepov, zlasti za ukrepe Jean Monnet ter ukrepe na področju športa in izobraževanja odraslih, in to, kako bi se s tem povečala učinkovitost in kakšna bi bila dodana vrednost;
- (2) še bolj razdelala analiza učinkovitosti in relevantnosti novih pobud ter pojasnili predlagani ukrepi glede mobilnosti učencev oz. dijakov in okrepilo prednostno razvrščanje predlaganih novih ali razširjenih ukrepov ter bolje izpostavilo potencialna tveganja in načine za njihovo ublažitev;
- (3) pojasnili koncept vključujoče narave in njegove posledice za program Erasmus ter podrobneje opisale potencialne sinergije z drugimi prihodnjimi programi in instrumenti Unije.

Mnenje in prilagoditve poročila o oceni učinka so dodatno opisani v prvi prilogi k poročilu.

¹⁸ SEC(2018) 265. To mnenje se nanaša na osnutek poročila o oceni učinka, ki se razlikuje od tistega, ki je bil sprejet.

- **Poenostavitev**

V skladu z enim od horizontalnih ciljev večletnega finančnega okvira za obdobje po letu 2020 je cilj tega predloga zmanjšati breme za upravičence in izvajalske organe. Pravila in postopki, kot so izbira nepovratnih sredstev, poročanje, spremljanje in nadzor, so čim bolj usklajeni s pravili in postopki, skupnimi vsem instrumentom financiranja, v čim večji meri pa se uporabljajo tudi skupna horizontalna pravila finančne uredbe¹⁹. Poenostavitev in racionalizacija skupnih kazalnikov in meril za izbor bosta prav tako pripomogli k zmanjšanju bremena, ki ga neposredno občutijo upravičenci in nacionalne agencije. Poleg tega se bo upravno breme za upravičence zmanjšalo s polnim izkoriščanjem izboljšanih spletnih orodij.

Izboljšave in novosti bodo vključene v obstoječo strukturo programa in bodo uporabljale obstoječe izvedbene mehanizme. Za zagotovitev čim večje kontinuitete s programskim obdobjem 2014–2020 bo vzpostavljen preprost in sorazmeren postopek ponovnega imenovanja nacionalnih agencij, ki so pristojne za izvajanje programa na nacionalni ravni, in neodvisnih revizijskih organov, ki so pristojni za revidiranje v tekočem programskem obdobju. Tak preprost postopek za določitev strukture izvajanja bo sprostil sredstva na nacionalni ravni, ki se bodo lahko porabila za pripravo programa naslednje generacije.

Ta predlog si prizadeva tudi za nadaljnjo poenostavitev in racionalizacijo strukture programa. V skladu s priporočili vmesne ocene se bo racionalizirala struktura nekaterih ukrepov, da bodo bolj usmerjeni in da se prepreči prekrivanje, na primer z razlikovanjem partnerstev, ki se osredotočajo na inovacije, in partnerstev, katerih namen je vzajemno učenje, sodelovanje in izmenjava dobrih praks. Poleg tega bo večina ukrepov mobilnosti spadala pod isti ključni ukrep, tako da se bo mobilnost učencev oz. dijakov iz ključnega ukrepa 2 (sodelovanje med organizacijami) premaknila pod ključni ukrep 1 (učna mobilnost posameznikov). Ukrepi programa bodo organizirani po logiki „ključnih ukrepov“, tudi na področju športa, s čimer se bo spodbudila medsektorska dinamika.

Dostop do programa bo enostavnejši za manjše organizacije, kot so lokalne organizacije, nove udeležence in težje dosegljive osebe. Potencialne kandidate lahko odvrnejo prijavni postopki in upravno breme, ki izhaja iz upravljanja projektov Unije. Čeprav prijavitelji odobravajo uporabo možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov in nepovratnih sredstev (stroški v pavšalnem znesku, stroški na enoto in stroški na podlagi pavšalne stopnje), je birokracija za nekatere od njih velika težava, zlasti za manjše organizacije, na primer na področju šol, izobraževanja odraslih in mladine. Ta predlog predvideva izvedbo ukrepa (manjša partnerstva), posebej zasnovanega za takšne manjše akterje, z nižjo ravno upravnih meril in zahtev v primerjavi z drugimi tradicionalnimi projekti sodelovanja, da se zmanjšajo ovire za vstop v program za organizacije z nižjo organizacijsko zmogljivostjo in nove udeležence. Ta ukrep bo podpiral tudi prožne oblike (na splošno transnacionalne, v izjemnih primerih pa tudi nacionalne aktivnosti z močno evropsko razsežnostjo), kar bo organizacijam omogočilo doseči ljudi z manj priložnostmi.

S tem, ko se bodo drugi posebni programi mobilnosti Unije z močno učno razsežnostjo na drugih področjih politik vključili v program, se bo še povečala skladnost izvajanja ter enostavnost in učinkovitost. Prav tako se bo olajšal dostop upravičencev in zainteresiranih strani do učne mobilnosti, saj bo to še en korak naprej pri uresničevanju zamisli o točki „vse na enem mestu“ za programe mobilnosti Unije pod okriljem programa Erasmus.

¹⁹

[Sklic].

Kot je razvidno iz vmesne ocene, je poleg tega treba znatno poenostaviti načine izvajanja mednarodnih ukrepov. Trenutno so nekateri deli teh ukrepov financirani iz štirih različnih instrumentov zunanjega sodelovanja Unije²⁰ in iz Evropskega razvojnega sklada. Ti ukrepi se bodo poenostavili z zmanjšanjem števila instrumentov zunanjega sodelovanja in z racionalizacijo postopkov za načrtovanje izvajanja aktivnosti programa Erasmus v okviru teh instrumentov.

- **Temeljne pravice**

Ta predlog je v celoti skladen z Listino EU o temeljnih pravicah. Zlasti ta predlog v celoti upošteva člene 14 (pravica do izobraževanja), 15 (svoboda izbire poklica in pravica do dela), 21 (prepoved diskriminacije), 23 (enakost žensk in moških), 24 (pravice otroka), 26 (vključenost invalidov), 31 (pošteni in pravični delovni pogoji) in 32 (prepoved dela otrok in varstvo mladih pri delu) Listine.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

V skladu s predlogom Komisije za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 bodo finančna sredstva za izvajanje programa v navedenem obdobju znašala 30 000 000 000 EUR.

Več podrobnosti o proračunskih posledicah ter zahtevanih človeških in upravnih virih je navedenih v oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga, priloženi temu predlogu.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Smotrnost programa se bo redno spremljala, pri čemer se bodo upoštevali vidiki upravljanja, poročanja in odgovornosti, komuniciranja, prepoznavnosti in izkoriščanja rezultatov. Ključni kazalniki smotrnosti bodo določeni v prilogi k predlagani uredbi, vendar Komisija namerava vzpostaviti dodatne dejavnosti stalnega spremljanja, kot je podrobneje pojasnjeno v oddelku 5.1 ocene učinka. Cilj teh dejavnosti spremljanja bo oceniti napredek pri doseganju ciljev v zvezi z realizacijami in rezultati programa ter spremljati kazalnike smotrnosti na kratki, srednji in dolgi rok glede na vnaprej določene cilje in referenčna merila.

Poleg tega bodo v programskem ciklu nekajkrat izmerjeni tudi kompleksnejši in daljnosežnejši kazalniki dolgoročnega učinka, bodisi v okviru formalnega vmesnega in naknadnega ocenjevanja prihodnjega programa bodisi s posebej temu namenjenimi neodvisnimi študijami in raziskavami, ki jih bodo izvedli zunanji strokovnjaki. Nekatere raziskave bi se lahko uporabile za merjenje vzročnega učinka določenih ukrepov programa.

Poleg tega se bodo ureditve spremljanja in ocenjevanja ob upoštevanju rezultatov poročila o vmesni oceni programa Erasmus+ za obdobje 2014–2020 izogibale ustvarjanju kakršnih koli nepotrebnih bremen za upravičence programa in izvajalske organe glede števila in pogostosti raziskav, vzorcev anketirancev, količino in zapletenosti podatkov, ki se zbirajo, itd.

Države članice bodo k postopku spremljanja in ocenjevanja prispevale s svojimi nacionalnimi poročili o izvajanju programa na njihovem ozemlju.

²⁰ Instrument za predpristopno pomoč (IPA); evropski instrument sosedstva (ENI); instrument za financiranje razvojnega sodelovanja (DCI); instrument partnerstva za sodelovanje s tretjimi državami (PI).

Ocenjevanje bo opravljeno v skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016²¹, v katerem so se vse tri institucije dogovorile, da bi moralo ocenjevanje obstoječe zakonodaje in politik biti podlaga za oceno učinka glede možnosti za nadaljnje ukrepanje. Z ocenjevanji se bodo na podlagi kazalnikov/ciljev programa in podrobne analize, v kolikšni meri se program lahko šteje za ustreznega, učinkovitega, uspešnega ter ali zagotavlja dovolj veliko dodano vrednost EU in ali je usklajen z drugimi politikami EU, ocenili učinki programa na terenu. Ocenjevanja bodo upoštevala pridobljene izkušnje, da se opredelijo morebitne pomanjkljivosti/težave ali možnosti za nadaljnje izboljšanje ukrepov ali njihov rezultatov ter prispeva k izboljšanju njihovega izkoriščanja/učinka.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

V *Poglavju I – Splošne določbe* predlagane uredbe so določeni predmet urejanja, opredelitev nekaterih pojmov za namene te uredbe ter splošni in specifični cilji programa. Namen programa je podpirati izobraževalni, strokovni in osebni razvoj ljudi na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa v Evropi in zunaj nje ter s tem prispevati k trajnostni rasti, ustvarjanju delovnih mest in socialni koheziji ter krepitvi evropske identitete. Je ključni instrument za podporo izvajanju politik Unije na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa.

Specifični cilji so določeni za vsako od treh področij politike programa (izobraževanje in usposabljanje, mladina ter šport).

Vsako od teh treh področij je osredotočeno na tri ključne ukrepe, „učna mobilnost“ (ključni ukrep 1), „sodelovanje med organizacijami in institucijami“ (ključni ukrep 2) ter „podpora razvoju politik in sodelovanju“ (ključni ukrep 3).

V *poglavjih od II do IV* so opredeljeni ukrepi, ki se podpirajo v okviru programa na vsakem področju politike in v okviru vsakega ključnega ukrepa, in sicer na področju izobraževanja in usposabljanja (Poglavje II), mladine (Poglavje III) in športa (Poglavje IV).

V *Poglavju V – Finančne določbe* je določen proračunski okvir programa za obdobje 2021–2027 in predvidene oblike financiranja Unije. Prednostni referenčni znesek je 30 000 000 000. Določeno je tudi, da se v okviru zunanjih instrumentov dodeli dodaten finančni prispevek. Za nekatere ukrepe so določeni najnižji zneski ali mejne vrednosti, da bi zakonodajalec lahko usmerjal izvajanje različnih razsežnosti programa.

V *Poglavju VI – Udeležba v programu* je določeno, katere tretje države se lahko priključijo programu, in pogoji, pod katerimi lahko polno sodelujejo v njem skupaj z državami članicami. Te tretje države morajo izpolnjevati vse pogoje, ki jih ta uredba določa za države članice, na primer obveznost ustanoviti nacionalno agencijo. Organizacije in posamezniki iz drugih tretjih držav pa lahko ne glede na to sodelujejo pri nekaterih ukrepih, ki jih podpira program. V tem poglavju so določena tudi nekatera posebna pravila, ki se uporabljajo za neposredno in posredno upravljanje v skladu s finančno uredbo, zlasti glede tega, kateri subjekti lahko zaprosijo za financiranje, in glede sodelovanja strokovnjakov v komisiji za ocenjevanje iz člena [150(3)] finančne uredbe.

Poglavje VII – Načrtovanje, spremljanje in ocenjevanje vsebuje potrebne določbe za prenos pooblastil Komisiji za sprejetje programov dela ter delegiranih pooblastil za pregledovanje

²¹ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016 (UL L 123, 12.5.2016, str. 1).

in/ali dopolnjevanje kazalnikov smotrnosti. V njem so opredeljene tudi zahteve glede spremljanja, poročanja in ocenjevanja smotrnosti programa.

V *Poglavju VIII – Informiranje, komuniciranje in razširjanje informacij* so opredeljene zahteve za vse zadevne akterje glede razširjanja informacij, oglaševanja in spremljanja v zvezi z vsemi ukrepi, ki jih program podpira.

Poglavje IX – Sistem za upravljanje in revizijo vsebuje določbe za vzpostavitev in delovanje izvajalskih organov programa. Kar zadeva upravljanje, je predlagani izvedbeni mehanizem kombinacija posrednega in neposrednega upravljanja. Kombinacija načinov upravljanja temelji na obstoječih strukturah sedanjega programa. Nacionalne agencije bodo odgovorne za upravljanje velike večine sredstev programa.

V *Poglavju X – Sistem kontrole* je določen potreben nadzorni sistem, ki naj bi zagotovil, da se zaščita finančnih interesov Unije ustrezno upošteva pri izvajanju ukrepov, ki se financirajo v okviru te uredbe.

V *Poglavju XI – Dopolnjevanje z drugimi politikami, skladi in programi Unije* je določeno, da se program izvaja tako, da se zagotovi njegova splošna skladnost in dopolnjevanje z drugimi politikami in instrumenti Unije ter načelom dopolnjevanja skladov. Predvidena so posebna pravila, ki omogočajo dopolnjevanje med programom ter evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi.

Poglavje XII – Prehodne in končne določbe določa potrebne določbe za prenos delegiranih pooblastil Komisiji in za zagotavljanje prehoda med programoma. V skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Komisiji pri sprejemanju izvedbenih aktov pomaga odbor, ustanovljen s členom 36 Uredbe (EU) št. 1288/2013 o uvedbi programa „Erasmus+“. Končne določbe določajo datum začetka veljavnosti predlagane uredbe, ki bo v celoti zavezujoča in se bo neposredno uporabljala v vseh državah članicah od 1. januarja 2021.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi programa „Erasmus“, programa Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 165(4) in člena 166(4) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²²,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²³,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V luči hitrih in korenitih sprememb, ki jih povzročata tehnološka revolucija in globalizacija, je vlaganje v učno mobilnost, sodelovanje in razvoj inovativnih politik na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa ključnega pomena za oblikovanje vključujočih, povezanih in odpornih družb ter za ohranjanje konkurenčnosti Unije, hkrati pa to prispeva h krepitvi evropske identitete in k bolj demokratični Uniji.
- (2) V sporočilu o krepitvi evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture z dne 14. novembra 2017 je Komisija predstavila vizijo o oblikovanju evropskega visokošolskega prostora do leta 2025: Unije, kjer učenja ne bi ovirale meje, v kateri bi bivanje v drugi državi članici – z namenom študija in učenja v kakršni koli obliki ali kontekstu – postalo standard, govorjenje še dveh jezikov poleg maternega pa pravilo, ter v kateri bi ljudje imeli močan občutek evropske identitete, evropske kulturne dediščine in raznolikosti Evrope. V tem kontekstu je Komisija poudarila potrebo po okrepitvi preizkušenega programa Erasmus+ pri vseh kategorijah učencev, ki jih program že zajema, ter po doseganju učencev z manj priložnostmi.
- (3) Pomen izobraževanja, usposabljanja in mladine za prihodnost Unije je izražen v sporočilu Komisije z dne 14. februarja 2018 „Nov in sodoben večletni finančni okvir, s katerim bo lahko EU učinkovito uresničevala svoje prioritete po letu 2020“²⁴, v katerem je poudarjeno, da je treba uresničiti zaveze držav članic s socialnega vrha v Göteborgu, vključno s polnim izvajanjem evropskega stebra socialnih pravic²⁵ in

²² UL C , , str. .

²³ UL C , , str. .

²⁴ COM(2018) 98 final.

²⁵ UL C 428, 13.12.2017, str. 10.

njegovega prvega načela o izobraževanju, usposabljanju in vseživljenjskem učenju. V sporočilu je poudarjena potreba po okreelitvi mobilnosti in izmenjav, tudi z bistveno okrepljenim, vključujočim in razširjenim programom, v skladu s pozivom iz sklepov Evropskega sveta z dne 14. decembra 2017.

- (4) Evropski steber socialnih pravic, ki so ga Evropski parlament, Svet in Evropska komisija slovesno razglasili in podpisali 17. novembra 2017, kot prvo načelo določa, da ima vsakdo pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da lahko ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela.
- (5) Voditelji 27 držav članic so 16. septembra 2016 v Bratislavi poudarili svojo odločenost za zagotovitev boljših priložnosti za mlade. Voditelji 27 držav članic ter Evropskega sveta, Evropskega parlamenta in Evropske komisije so se v Rimski izjavi z dne 25. marca 2017 zavezali k prizadevanju za Unijo, kjer bodo mladi deležni najboljše izobrazbe in usposabljanja ter bodo lahko študirali in našli zaposlitev po vsej celini, Unijo, ki bo ohranjala našo kulturno dediščino in spodbujala kulturno raznolikost.
- (6) V poročilu o vmesni oceni programa Erasmus+ za obdobje 2014–2020 je bilo potrjeno, da je oblikovanje enotnega programa za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport prineslo bistvene poenostavitve, racionalizacijo in sinergije pri upravljanju programa, za dodatno utrditev povečanja učinkovitosti programa za obdobje 2014–2020 pa so potrebne nadaljnje izboljšave. V posvetovanjih za vmesno oceno in o prihodnjem programu so države članice in zainteresirane strani izrecno pozvale h kontinuiteti obsega, strukture in izvedbenih mehanizmov programa, obenem pa k več izboljšavam, na primer povečanju vključujoče narave programa. Popolnoma so podprle tudi to, da program ohrani svojo celovitost in še naprej temelji na načelu vseživljenjskega učenja. Evropski parlament je v resoluciji z dne 2. februarja 2017 o izvajanju programa Erasmus+ pozdravil celovito strukturo programa ter pozval Komisijo, naj v celoti izkoristi njegovo razsežnost vseživljenjskega učenja, tako da goji in spodbuja medsektorsko sodelovanje v okviru prihodnjega programa. Države članice in zainteresirane strani so poudarile tudi potrebo po močni mednarodni razsežnosti programa in po njegovi razširitvi na druga področja izobraževanja in usposabljanja.
- (7) Odprto javno posvetovanje o financiranju Unije na področju vrednot in mobilnosti je potrdilo te ključne ugotovitve in poudarilo potrebo po zagotovitvi, da bo prihodnji program bolj vključujoč in da bodo prednostne naloge še naprej usmerjene na posodabljanje sistemov izobraževanja in usposabljanja ter se še bolj osredotočile na spodbujanje evropske identitete, aktivnega državljanstva in udeležbe v demokratičnem življenju.
- (8) V sporočilu „Sodoben proračun za Unijo, ki varuje, opolnomoča in ščiti –Večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027“²⁶, sprejetem 2. maja 2018, je Komisija pozvala k večji osredotočenosti na mlade v naslednjem finančnem okviru, zlasti z več kot podvojitvijo obsega programa Erasmus+ 2014–2020, ki je ena najvidnejših zgodb o uspehu Unije. Poudarek novega programa bi moral biti na vključevanju in doseganju več mladih z manj priložnostmi. To bi več mladim omogočilo, da se odpravijo v drugo državo in se tam učijo ali delajo.
- (9) Zato je treba vzpostaviti nov program za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport (v nadaljnjem besedilu: program), ki bo nasledil program Erasmus+ 2014–2020,

uveden z Uredbo (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta²⁷. Treba bi bilo ohraniti celovito naravo programa za obdobje 2014–2020, ki zajema učenje v vseh okvirih, tj. formalnih, neformalnih in priložnostnih, in vseh življenjskih obdobjih, da se spodbudijo prožne učne poti, ki bodo posameznikom omogočale razviti sposobnosti, potrebne za soočanje z izzivi enaindvajsetega stoletja.

- (10) Program bi moral biti zasnovan tako, da bi lahko še bolj prispeval k izvajanju ciljev in prednostnih nalog politike Unije na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa. Usklajen pristop vseživljenjskega učenja je ključen za obvladovanje različnih prehodov, ki jih morajo ljudje opraviti v svojem življenju. Ob okrepitevi tega pristopa bi moral novi program ohraniti tesno vez s splošnim strateškim okvirom za sodelovanje v okviru politik Unije na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine, vključno s programi politike za šole, visokošolsko izobraževanje, poklicno izobraževanje in usposabljanje ter izobraževanje odraslih, hkrati pa krepiti in razvijati nove sinergije z drugimi povezanimi programi in področji politik Unije.
- (11) Program je ključni sestavni del za oblikovanje evropskega izobraževalnega prostora. Moral bi biti zasnovan tako, da bo prispeval k novemu strateškemu okviru za sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju ter programu znanj in spretnosti za Evropo²⁸ s skupno zavezo glede strateškega pomena znanj, spretnosti in kompetenc za ohranjanje delovnih mest, rasti in konkurenčnosti. Prav tako bi moral podpreti države članice pri doseganju ciljev iz pariške deklaracije o spodbujanju državljanstva in skupnih vrednot svobode, strpnosti in nediskriminacije z izobraževanjem²⁹.
- (12) Program bi moral biti skladen z novo strategijo Unije za mlade³⁰, okvirom za evropsko sodelovanje na področju mladine za obdobje 2019–2027, ki temelji na sporočilu Komisije z dne 22. maja 2018 „Angažiranje, povezovanje in opolnomočenje mladih: nova strategija EU za mlade“³¹.
- (13) Program bi moral upoštevati delovni načrt Unije za šport, ki je okvir za sodelovanje na ravni EU na področju športa za obdobje [...] ³². Treba bi bilo zagotoviti skladnost in dopolnjevanje med načrtom dela Unije in ukrepi na področju športa, ki se podpirajo v okviru programa. Osredotočiti se je treba predvsem na množični šport, saj ima pomembno vlogo pri spodbujanju telesne dejavnosti, zdravega načina življenja, socialnega vključevanja in enakosti. Program bi moral prispevati k spodbujanju skupnih evropskih vrednot prek športa, k dobremu upravljanju in integriteti v športu ter izobraževanju, usposabljanju in pridobivanju spretnosti prek športa.
- (14) Program bi moral prispevati h krepitvi inovacijske zmogljivosti Unije, zlasti s podpiranjem aktivnosti mobilnosti in sodelovanja, ki spodbujajo razvoj kompetenc na v prihodnost usmerjenih študijskih področjih ali disciplinah, kot so naravoslovje, tehnologija, inženirstvo in matematika, podnebne spremembe, okolje, čista energija, umetna inteligenca, robotika, podatkovna analitika in umetnost/oblikovanje, da se ljudem pomaga razviti znanja, spretnosti in kompetence, ki jih bodo potrebovali v prihodnosti.

²⁷ Uredba (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa „Erasmus+“, program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, št. 1720/2006/ES in št. 1298/2008/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 50).

²⁸ COM(2016) 381 final.

²⁹ [Sklic].

³⁰ [Sklic – sprejetje s strani Sveta do konca leta 2018.]

³¹ COM(2018) 269 final.

³² [Sklic].

- (15) Sinergije s programom Obzorje Evropa bi morale zagotoviti, da se za podpiranje aktivnosti, namenjenih krepitvi in posodobitvi evropskih visokošolskih institucij, uporabljajo kombinirana sredstva iz programa in programa Obzorje Evropa³³. Slednji bo po potrebi dopolnjeval podporo programa za pobudo evropskih univerz, zlasti raziskovalno razsežnost te pobude v okviru razvoja novih skupnih in povezanih dolgoročnih in trajnostnih strategij za izobraževanje, raziskave in inovacije. Sinergije s programom Obzorje Evropa bodo pripomogle k povezovanju izobraževanja in raziskav v visokošolskih institucijah.
- (16) Program bi moral biti bolj vključujoč, da bi bolje dosegal tiste z manj priložnostmi, tudi s pomočjo prožnejših oblik učne mobilnosti in s spodbujanjem udeležbe manjših organizacij, zlasti novih in lokalnih organizacij, ki delajo neposredno z učenci z manj možnostmi vseh starosti. Treba bi bilo spodbujati virtualne oblike, kot so virtualno sodelovanje, kombinirana in virtualna mobilnost, da bi dosegli več udeležencev, zlasti tistih z manj priložnostmi in tistih, za katere bi fizični premik v državo, ki ni njihova država prebivanja, predstavljal oviro.
- (17) V svojem sporočilu o krepitvi evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture je Komisija poudarila osrednjo vlogo izobraževanja, kulture in športa pri spodbujanju aktivnega državljanstva in skupnih vrednot med najmlajšimi generacijami. Krepitev evropske identitete ter spodbujanje aktivne udeležbe posameznikov v demokratičnih procesih sta bistvenega pomena za prihodnost Evrope ter naših demokratičnih družb. Študij, učenje, usposabljanje in delo ali sodelovanje v mladinskih in športnih aktivnostih v tujini prispeva h krepitvi evropske identitete v vsej njeni raznolikosti in občutka pripadnosti kulturni skupnosti ter spodbujanju aktivnega državljanstva med ljudmi vseh starosti. Udeleženci v aktivnostih mobilnosti bi se morali angažirati v svojih lokalnih skupnostih in v lokalnih skupnostih države gostiteljice ter deliti svoje izkušnje. Treba bi bilo podpirati aktivnosti, povezane s spodbujanjem vseh vidikov ustvarjalnosti na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine ter krepitvijo posameznih ključnih kompetenc.
- (18) Mednarodno razsežnost programa bi bilo treba spodbuditi z določitvijo cilja, da se ponudi več priložnosti za mobilnost, sodelovanje in dialog o politikah s tretjimi državami, ki niso pridružene programu. Na podlagi uspešnega izvajanja mednarodnih visokošolskih in mladinskih aktivnosti v okviru predhodnih programov na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine bi bilo treba aktivnosti mednarodne mobilnosti razširiti še na druga področja, na primer poklicno izobraževanje in usposabljanje.
- (19) Osnovna struktura programa za obdobje 2014–2020 v treh poglavjih – izobraževanje in usposabljanje, mladina in šport –, temelječa na treh ključnih ukrepih, se je izkazala za uspešno in bi jo bilo treba ohraniti. Treba bi bilo uvesti izboljšave za poenostavitev in racionalizacijo ukrepov, podprtih v okviru programa.
- (20) Program bi moral okrepiti obstoječe priložnosti za učno mobilnost, zlasti v sektorjih, kjer bi lahko dosegel največjo učinkovitost, da bi razširil svoj doseg in zadostil povpraševanju, ki zdaj pogosto ostaja neizpolnjeno. To bi bilo treba doseči zlasti s povečanjem in lajšanjem aktivnosti mobilnosti za visokošolske študente, učence oz. dijake ter dijake poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Mobilnost nizko usposobljenih učečih se odraslih bi bilo treba zajeti s partnerstvi za sodelovanje. Povečati bi bilo treba tudi možnosti za mobilnost mladih, ki sodelujejo v aktivnostih neformalnega učenja, da bi se doseglo več mladih. Prav tako bi bilo treba okrepiti

³³

COM(2018) [].

mobilnost osebja na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa, upoštevajoč spodbujevalni učinek takšne mobilnosti. V skladu z vizijo pravega evropskega izobraževalnega prostora bi moral program poleg tega krepiti mobilnost in izmenjave ter spodbujati udeležbo učencev v izobraževalnih in kulturnih aktivnostih, tako da bi podprl digitalizacijo postopkov, na primer z evropsko študentsko izkaznico. Ta pobuda je lahko pomemben korak k uresničevanju mobilnosti za vse, saj lahko visokošolskim ustanovam omogoči, da pošiljajo in sprejemajo več študentov na izmenjavo, hkrati pa izboljšajo kakovosti študentske mobilnosti in študentom olajšajo dostop do različnih storitev (knjižnica, prevoz, nastanitev) pred prihodom na visokošolsko institucijo v tujini.

- (21) Program bi moral spodbujati udejstvovanje mladih v demokratičnem življenju Evrope, med drugim s podpiranjem projektov, ki mlade spodbujajo k angažiranju in jih učijo udejstvovanja v civilni družbi, z ozaveščanjem o skupnih evropskih vrednotah, vključno s temeljnimi pravicami, združevanjem mladih in nosilcev odločanja na lokalni in nacionalni ravni ter ravni Unije, in s prispevanjem k procesu evropskega povezovanja.
- (22) Program bi moral mladim ponuditi več priložnosti, da spoznajo Evropo prek učnih izkušenj v tujini. Osemnajstletniki, zlasti tistih z manj priložnostmi, bi morali dobiti priložnost za prvo, kratkoročno individualno ali skupinsko izkušnjo potovanja po Evropi v okviru aktivnosti priložnostnega učenja, katere cilj je spodbujanje pripadnosti Evropski uniji in odkrivanje njene kulturne raznolikosti. Program bi moral opredeliti organe, odgovorne za vzpostavljanje stikov in izbor udeležencev, ter podpreti aktivnosti za spodbujanje učne razsežnosti izkušnje.
- (23) Program bi moral prav tako okrepiti učenje jezikov, zlasti z razširjeno uporabo spletnih orodij, saj e-učenje nudi dodatne prednosti pri učenju jeziku v smislu dostopa in prilagodljivosti.
- (24) Program bi moral podpreti ukrepe, s katerimi se krepí sodelovanje med institucijami in organizacijami, dejavnimi na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa, ter tako potrditi njihovo temeljno vlogo pri zagotavljanju znanj, spretnosti in kompetenc, ki jih bodo posamezniki potrebovali v spreminjajočem se svetu ter za to, da bodo lahko izkoristili svoj potencial za inovativnost, ustvarjalnost in podjetnost, zlasti v digitalnem gospodarstvu.
- (25) V sklepih z dne 14. decembra 2017 je Evropski svet pozval države članice, Svet in Komisijo, naj nadaljujejo z delom v zvezi z več pobudami, da dvignejo raven evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju, tudi s spodbujanjem nastanka „evropskih univerz“, tj. mrež, v katere se bodo po pristopu od spodaj navzgor povezovale univerze po vsej Uniji, do leta 2024. Program bi moral podpirati te evropske univerze.
- (26) Sporočilo iz Bruggeja iz leta 2010 je pozvalo k podpori poklicne odličnosti za pametno in trajnostno rast. V sporočilu iz leta 2017 o krepitvi inovacij v evropskih regijah je kot strategija pametne specializacije na regionalni ravni izpostavljena možnost povezovanja poklicnega izobraževanja in usposabljanja z inovacijskimi sistemi. Program bi moral zagotoviti sredstva za odziv na te pozive in podpreti razvoj transnacionalne platforme centrov poklicne odličnosti, tesno vključenih v lokalne in regionalne strategije za rast, inovativnost in konkurenčnost. Ti centri odličnosti bi morali delovati kot gonilne sile kakovostnih poklicnih spretnosti v kontekstu sektorskih izzivov, hkrati pa podpirati splošne strukturne spremembe in socialno-ekonomske politike Unije.

- (27) Za širšo uporabo virtualnih sodelovalnih aktivnosti bi program moral podpreti bolj sistematično uporabo spletnih platform, kot so eTwinning, School Education Gateway, elektronska platforma za izobraževanje odraslih v Evropi, evropski mladinski portal in spletna platforma za visokošolsko izobraževanje.
- (28) Program bi moral spodbujati preglednost in priznavanje znanj in spretnosti ter kvalifikacij, pa tudi prenos kreditnih točk ali enot učnih izidov, da se spodbudi zagotavljanje kakovosti ter podpre vrednotenje neformalnega in priložnostnega učenja, upravljanje spretnosti in svetovanje. V zvezi s tem program mora zagotoviti podporo tudi kontaktnim točkam in mrežam na nacionalni ravni in ravni Unije, ki omogočajo vseevropske izmenjave in razvoj bolj prožnih učnih poti med različnimi področji izobraževanja, usposabljanja in mladine ter med formalnimi in neformalnimi okviri.
- (29) Program bi moral izkoristiti potencial nekdanjih udeležencev programa Erasmus+ in podpreti aktivnosti mrež nekdanjih štipendistov, ambasadorjev in evrovrstnikov (Europeers), tako da bi jih spodbujal, naj delujejo kot oblikovalci javnega mnenja o programu.
- (30) Kot način za zagotovitev sodelovanja z drugimi instrumenti Unije in podporo drugim politikam Unije bi morale biti priložnosti za mobilnost na voljo ljudem iz različnih sektorjev, kot so javni sektor, kmetijstvo in podjetja, da bi lahko pridobili učne izkušnje v tujini in kadar koli v življenju izkoristili možnosti za rast ter strokovni in osebni razvoj, zlasti s krepitvijo ozaveščenosti o evropski identiteti in razumevanja evropske kulturne raznolikosti. Program bi moral ponuditi vstopno točko za transnacionalne programe mobilnosti Unije z močno izobraževalno razsežnostjo ter tako poenostaviti ponudbo takšnih programov za upravičence in tiste, ki v njih sodelujejo. Razširitev projektov Erasmus bi bilo treba poenostaviti; treba bi bilo treba uvesti posebne ukrepe za pomoč nosilec projektov Erasmus pri vlogi za nepovratna sredstva, razvijanju sinergij s podporo evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter programov v zvezi z migracijami, varnostjo, pravosodjem in državljanstvom, zdravjem in kulturo.
- (31) Pomembno je krepiti poučevanje, učenje in raziskave o vprašanjih evropskega povezovanja ter spodbujati razprave o teh vprašanjih s podporo ukrepov Jean Monnet na področjih visokega šolstva ter na drugih področjih izobraževanja in usposabljanja. Spodbujanje občutka evropske identitete in zavezanosti evropski ideji je zlasti pomembno v času, ko so skupne vrednote, na katerih temelji Unija in ki so del naše evropske identitete, na preizkušnji in ko državljani kažejo nizko stopnjo angažiranosti. Program bi moral še naprej prispevati k razvoju odličnosti študijev evropskega povezovanja.
- (32) Glede na to, kako pomembno je obvladovanje podnebnih sprememb v skladu z zavezami Unije za izvajanje Pariškega sporazuma in doseganje ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, bo program prispeval k vključevanju podnebnih ukrepov v politike Unije in k doseganju skupnega cilja, da bi bilo 25 % proračunskih odhodkov EU namenjenih podnebnim ciljem. Ustrezni ukrepi bodo opredeljeni med pripravo in izvajanjem programa ter ponovno ocenjeni v okviru ustreznih postopkov ocenjevanja in pregledovanja.
- (33) Ta uredba določa finančna sredstva za program, ki za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v letnem proračunskem postopku v smislu *[sklic se po potrebi posodobitoke 17 Medinstitucionalnega sporazuma med*

Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju³⁴].

- (34) V okviru osnovnih sredstev za ukrepe, ki jih upravljajo nacionalne agencije na področju izobraževanja in usposabljanja, bi bilo treba razčleniti minimalne dodelitve za vsako področje (visokošolsko izobraževanje, šolsko izobraževanje, poklicno izobraževanje in usposabljanje ter izobraževanje odraslih), da se zagotovi kritična masa odobritev, potrebna za doseganje predvidenih realizacij in rezultatov na vsakem od teh področij.
- (35) Za ta program se uporablja Uredba (EU, Euratom) [nova finančna uredba] (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba)³⁵. Določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, kar vključuje pravila o nepovratnih sredstvih, nagradah, javnih naročilih in posrednem izvrševanju.
- (36) Vrste financiranja in načini izvajanja iz te uredbe bi bilo treba izbrati na podlagi njihove ustreznosti za uresničevanje posebnih ciljev in rezultatov ukrepov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški kontrol, upravno breme in pričakovana stopnja neupoštevanja veljavnih pravil. To bi moralo vključevati obravnavanje uporabe pavšalnih zneskov, financiranja po pavšalni stopnji in stroškov na enoto ter financiranja, ki ni povezano s stroški, kot določa člen [125(1)] finančne uredbe.
- (37) Tretje države, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), lahko v programu sodelujejo v okviru, vzpostavljenem na podlagi sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ki določa, da se programi Unije izvajajo na podlagi sklepa po navedenem sporazumu. Tretje države lahko sodelujejo tudi na podlagi drugih pravnih instrumentov. Ta uredba bi morala podeliti potrebne pravice in dostop pristojnemu odredbodajalcu, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskemu računskemu sodišču, da bi lahko celovito izvrševali svoje pristojnosti. Za polno udeležbo tretjih držav v programu bi morali veljati pogoji, določeni v posebnih sporazumih, ki zajemajo udeležbo zadevnih tretjih držav v programu. Polna udeležba poleg tega vključuje obveznost ustanovitve nacionalne agencije in upravljanja nekaterih ukrepov programa na decentralizirani ravni. Posamezniki in subjekti iz tretjih držav, ki niso pridruženi programu, bi morali imeti možnost udeležbe pri nekaterih ukrepih programa, kot je določeno v programu dela in razpisih za zbiranje predlogov, ki jih je objavila Komisija. Pri izvajanju programa bi se lahko upoštevale posebne ureditve v zvezi s posamezniki in subjekti iz evropskih mikrodržav.
- (38) V skladu s sporočilom Komisije „Trdnjše in prenovljeno strateško partnerstvo z najbolj oddaljenimi regijami EU“³⁶ bi moral program upoštevati poseben položaj teh regij. Sprejeti bodo ukrepi za povečanje udeležbe najbolj oddaljenih regij v vseh ukrepih. Spodbujati bi bilo treba izmenjave in sodelovanje med ljudmi in organizacijami iz teh regij in tretjih držav, zlasti sosednjih. Taki ukrepi se bodo redno spremljali in ocenjevali.
- (39) V skladu s [sklic se po potrebi posodobi v skladu z novim sklepom o ČDO členom 94 Sklepa Sveta 2013/755/EU³⁷] so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih (v nadaljnjem besedilu: ČDO) upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji programa ter ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevni

³⁴ UL L [...], [...], str. [...].

³⁵ UL L [...], [...], str. [...].

³⁶ COM(2017) 623 final.

³⁷ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

ČDO povezan. Omejitve zaradi oddaljenosti teh držav ali ozemelj bi bilo treba upoštevati pri izvajanju programa, njihovo udeležbo v programu pa redno spremljati in ocenjevati.

- (40) V skladu s finančno uredbo bi morala Komisija sprejeti programe dela in o tem obvestiti Evropski parlament in Svet. V programu dela bi morali biti predstavljeni ukrepi, potrebni za njegovo izvajanje v skladu s splošnimi in specifičnimi cilji programa, merila za izbor in dodelitev nepovratnih sredstev ter drugi zahtevani elementi. Programe dela in vse njihove spremembe bi bilo treba sprejeti z izvedbenimi akti v skladu s postopkom pregleda.
- (41) V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016³⁸ je treba program oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami glede spremljanja, pri tem pa se izogibati pretiranemu urejanju in nalaganju upravnih bremen, zlasti državam članicam. Takšne zahteve bi morale vključevati merljive in realistične kazalnike, ki jih je mogoče meriti skozi čas, kot podlago za ocenjevanje učinkov programa na terenu.
- (42) Tako na evropski kot na lokalni ravni bi bilo treba zagotavljati ustrezno ozaveščanje, promocijo in razširjanje informacij o priložnostih in rezultatih ukrepov, podprtih v okviru programa. Aktivnosti ozaveščanja, promocije in razširjanja informacij bi se morale opirati na vse izvajalske organe programa, po potrebi tudi s podporo drugih zainteresiranih strani.
- (43) Za doseganje večje učinkovitosti pri obveščanju širše javnosti in boljših sinergij dejavnosti obveščanja, ki se izvedejo na pobudo Komisije, bi morali viri iz te uredbe, dodeljeni obveščanju, prispevati tudi h kritju stroškov celostnega obveščanja o političnih prednostnih nalogah Unije, če so te povezane s splošnim ciljem te uredbe.
- (44) Za zagotovitev smotrnega in učinkovitega izvajanja te uredbe bi moral program čim bolje izkoristiti obstoječe izvedbene mehanizme. Izvajanje programa bi bilo zato treba zaupati Komisiji in nacionalnim agencijam. Za zagotovitev čim večje učinkovitosti bi morale biti, kadar je to mogoče, nacionalne agencije iste nacionalne agencije, ki so bile imenovane za upravljanje predhodnega programa. Predhodna ocena skladnosti bi morala biti omejena na zahteve, ki so nove in specifične za program, razen če je utemeljeno drugače, kot v primeru resnih pomanjkljivosti ali nezadostne smotrnosti zadevnih nacionalnih agencij.
- (45) Da se v vsaki sodelujoči državi zagotovita dobro finančno poslovanje in pravna varnost, bi moral vsak nacionalni organ imenovati neodvisen revizijski organ. Za zagotovitev čim večje učinkovitosti bi moral biti, kadar je to mogoče, neodvisni revizijski organ isti neodvisni revizijski organ, ki je bil imenovan za ukrepe iz predhodnega programa.
- (46) Države članice bi si morale prizadevati za sprejetje vseh ustreznih ukrepov za odpravo pravnih in upravnih ovir za pravilno delovanje programa. To vključuje reševanje vprašanj, ki otežujejo pridobivanje vizumov in dovoljenj za prebivanje, kadar je to mogoče in brez poseganja v pravo Unije o vstopu in prebivanju državljanov tretjih držav. V skladu z Direktivo (EU) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta³⁹ se države članice spodbuja, naj uvedejo skrajšane postopke za sprejem.

³⁸ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016 (UL L 123, 12.5.2016, str. 1).

³⁹ Direktiva (EU) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, opravljanja pripravništva,

- (47) Sistem za poročanje o smotrnosti bi moral zagotoviti, da se podatki za spremljanje izvajanja in ocenjevanje programa zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno ter s primerno ravno podrobnosti. Te podatke bi bilo treba sporočiti Komisiji v skladu z zadevnimi pravili o varstvu podatkov.
- (48) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁰.
- (49) Za poenostavitev zahtev za upravičence, bi bilo treba čim bolj uporabljati poenostavljena nepovratna sredstva v obliki pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnih stopenj. Pri poenostavljenih nepovratnih sredstvih za podpiranje aktivnosti mobilnosti programa, kot jih je opredelila Komisija, bi se morali upoštevati življenjski stroški in stroški bivanja v državi gostiteljici. Komisija in nacionalne agencije v državah pošiljateljicah bi morale imeti možnost, da ta poenostavljena nepovratna sredstva prilagodijo na podlagi objektivnih meril, zlasti za zagotovitev dostopa ljudem z manj priložnostmi. V skladu z nacionalnim pravom bi bilo treba države članice spodbujati, da ta sredstva oprostitjo vseh davkov in socialnih prispevkov. Enaka oprostitve bi se morala uporabljati za javne ali zasebne subjekte, ki tako finančno podporo dodeljujejo zadevnim posameznikom.
- (50) V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁴¹, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96⁴² in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939⁴³ bi bilo treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo preprečevanje, odkrivanje, odpravljanje in preiskovanje nepravilnosti in goljufij, povračilo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitev upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodi finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (v nadaljnjem besedilu: EJT) preiskuje in preganja goljufije ter druga nezakonita ravnanja v Uniji, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁴. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije ter Komisiji, uradu OLAF, EJT in Evropskemu računskemu sodišču podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

prostovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušku ali par

⁴⁰ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁴¹ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁴² Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

⁴³ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

⁴⁴ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

- (51) Treba je zagotoviti dopolnjevanje ukrepov, ki se izvajajo v okviru programa, z aktivnostmi, ki jih izvajajo države članice, in z drugimi aktivnostmi Unije, zlasti tistimi na področjih izobraževanja, kulture in medijev, mladine in solidarnosti, zaposlovanja in socialne vključenosti, raziskav in inovacij, industrije in podjetij ter kmetijstva in razvoja podeželja s poudarkom na mladih kmetih, koheziji, regionalni politiki ter mednarodnemu sodelovanju in razvoju.
- (52) Čeprav je regulativni okvir državam članicam in regijam že v prejšnjem programskem obdobju omogočal, da vzpostavijo sinergije med programom Erasmus+ in drugimi instrumenti Unije, kot so evropski strukturni in investicijski skladi, ki podpirajo tudi kvalitativni razvoj sistemov za izobraževanje, usposabljanje in mlade v Uniji, je bil potencial teh sinergij doslej premalo izkoriščen, zaradi česar so bili sistemski učinki projektov in učinek na politiko omejeni. Na nacionalni ravni bi moralo potekati učinkovito komuniciranje in sodelovanje med nacionalnimi organi, pristojnimi za upravljanje teh različnih instrumentov, da bi se čim bolj povečal njihov učinek. Program bi moral omogočati aktivno sodelovanje s temi instrumenti.
- (53) Za pregled ali dopolnitev kazalnikov smotrnosti programa bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) sprejme akte v skladu s Prilogo. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov bi morala Evropski parlament in Svet prejeti vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa bi morali imeti možnosti, da se sistematično udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (54) Primerno je zagotoviti pravilen zaključek predhodnega programa, zlasti glede nadaljevanja večletnih ureditev za njegovo upravljanje, kot je financiranje tehnične in upravne pomoči. Tehnična in upravna pomoč bi morala od 1. januarja 2021 po potrebi zagotoviti upravljanje ukrepov, ki do 31. decembra 2020 še niso bili dokončani v okviru predhodnega programa.
- (55) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana zlasti v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Ta uredba si zlasti prizadeva zagotoviti polno spoštovanje pravice do enakosti žensk in moških ter pravice do nediskriminacije na podlagi spola, rase, etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti ter spodbujati uporabo členov 21 in 23 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.
- (56) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih sprejela Evropski parlament in Svet na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ta pravila so določena v finančni uredbi, pri čemer določajo zlasti postopek za pripravo in izvrševanje proračuna prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, nagrad in posrednega izvrševanja ter urejajo nadzor odgovornosti finančnih akterjev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, se nanašajo tudi na zaščito proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah, saj je spoštovanje tega načela bistven predpogoj za dobro finančno poslovanje in učinkovito financiranje EU.
- (57) Ker cilja te uredbe ne morejo zadovoljivo doseči države članice, temveč se ta cilj zaradi transnacionalne narave, širokega obsega in geografske pokritosti financiranih aktivnosti na področju mobilnosti in sodelovanja, učinka na dostop do učne mobilnosti

in splošneje na povezovanje Unije ter okrepljene mednarodne razsežnosti lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.

- (58) Uredbo (EU) št. 1288/2013 bi bilo treba razveljaviti z učinkom od 1. januarja 2021.
- (59) Za zagotovitev nadaljevanja finančne podpore, zagotovljene v okviru programa, bi se morala ta uredba uporabljati od 1. januarja 2021 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

S to uredbo se vzpostavi program Erasmus, program za ukrepanje Unije na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa (v nadaljnjem besedilu: program).

V Uredbi so določeni cilji programa, proračun za obdobje 2021–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „vseživljenjsko učenje“ pomeni učenje v vseh oblikah (formalno, neformalno in priložnostno), ki poteka v vseh življenjskih obdobjih, vključno s predšolsko vzgojo in varstvom, splošnim izobraževanjem, poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem, visokošolskim izobraževanjem ter izobraževanjem odraslih, in katerega posledica je izboljšanje znanja, spretnosti in odnosov ali udeležbe v družbi z osebnega, državljanskega, kulturnega, socialnega in/ali zaposlitvenega vidika, vključno s svetovanjem in usmerjanjem;
- (2) „učna mobilnost“ pomeni fizični premik v državo, ki ni država prebivanja, zaradi študija, usposabljanja ali neformalnega oziroma priložnostnega učenja. Lahko jo spremljajo ukrepi, kot sta jezikovna podpora in usposabljanje, in/ali jo dopolnjujeta spletno učenje in virtualno sodelovanje V nekaterih posebnih primerih lahko učna mobilnost poteka v obliki učenja z uporabo informacijskotehnoloških in komunikacijskih orodij;
- (3) „neformalno učenje“ pomeni prostovoljno učenje, ki poteka zunaj formalnega izobraževanja in usposabljanja prek načrtovanih aktivnosti (v smislu ciljev, metod in časa) z nekakšno obliko podpore pri učenju;
- (4) „priložnostno učenje“ pomeni učenje, ki je posledica vsakodnevnih aktivnosti in izkušenj ter ni organizirano ali strukturirano v smislu ciljev, časa ali podpore pri učenju. Z vidika učenca je to učenje lahko nenamerno;
- (5) „mladina“ pomeni posameznike, stare od 13 do 30 let;
- (6) „množični šport“ pomeni organiziran šport, s katerim se na lokalni ravni ukvarjajo amaterski športniki, in šport za vse;
- (7) „visokošolski študent“ pomeni vsako osebo, ki je vpisana na visokošolsko institucijo, bodisi v kratki cikel, dodiplomsko, magistrsko ali doktorsko stopnjo ali enakovredno stopnjo. Pojem zajema tudi nove diplomante;

- (8) „osebje“ pomeni vse osebe, ki bodisi poklicno bodisi prostovoljno sodelujejo v izobraževanju, usposabljanju ali neformalnem učenju, ter lahko vključuje profesorje, učitelje, vodje usposabljanj, vodstvene delavce šol, mladinske delavce, športne trenerje, osebje, ki ne sodeluje v izobraževanju, ter druge strokovnjake, vključene v spodbujanje učenja;
- (9) „dijak poklicnega izobraževanja in usposabljanja“ pomeni vsako osebo, vpisano v program začetnega ali nadaljevalnega poklicnega izobraževanja ali usposabljanja na kateri koli stopnji od sekundarne do postsekundarne. Pojem zajema tudi posameznike, ki so nedavno zaključili takšne programe;
- (10) „učenec oz. dijak“ pomeni vsako osebo, ki je v učne namene vpisana v institucijo za splošno izobraževanje na kateri koli ravni od predšolske vzgoje in varstva do višjega sekundarnega izobraževanja ter jo nacionalni organi štejejo za upravičeno do sodelovanja v programu na svojih ozemljih;
- (11) „izobraževanje odraslih“ pomeni vse oblike nepoklicnega izobraževanja odraslih po začetnem izobraževanju, in sicer formalne, neformalne in priložnostne;
- (12) „tretja država, ki ni pridružena programu“ pomeni tretjo državo, ki ne sodeluje polno v programu, vendar lahko njeni pravni subjekti izjemoma koristijo program, in sicer v ustrezno utemeljenih primerih v interesu Unije;
- (13) „tretja država“ pomeni državo, ki ni država članica;
- (14) „partnerstvo“ pomeni sporazum med skupino institucij in/ali organizacij za izvajanje skupnih aktivnosti in projektov;
- (15) „skupni magistrski študij“ pomeni celosten študijski program, ki ga ponujata vsaj dve visokošolski instituciji in privede do ene diplome, ki jo skupaj izdajo in podpišejo vse sodelujoče institucije in je uradno priznana v državah, kjer imajo sodelujoče institucije sedež;
- (16) „mednarodni“ pomeni kateri koli ukrep, ki vključuje vsaj eno tretjo državo, ki ni pridružena programu;
- (17) „virtualno sodelovanje“ pomeni kakršno koli obliko sodelovanja z uporabo informacijskotehnoloških in komunikacijskih orodij;
- (18) „visokošolska institucija“ pomeni katero koli vrsto visokošolske institucije, ki v skladu z nacionalnim pravom ali prakso omogoča pridobitev priznanih stopenj izobrazbe ali drugih priznanih kvalifikacij na terciarni ravni, ne glede na to, kako se taka institucija imenuje, ter katero koli drugo vrsto visokošolske institucije, ki jo nacionalni organi štejejo za upravičeno do sodelovanja v programu na svojem ozemlju;
- (19) „transnacionalni“ se nanaša na kateri koli ukrep, ki vključuje vsaj dve državi, ki sta bodisi državi članici bodisi tretji državi, pridruženi programu;
- (20) „aktivnost udejstvovanja mladih“ pomeni zunajšolsko aktivnost, ki jo izvajajo neformalne skupine mladih in/ali mladinske organizacije in za katero je značilen pristop neformalnega učenja;
- (21) „mladinski delavec“ pomeni poklicnega delavca ali prostovoljca, ki sodeluje v neformalnem učenju in nudi podporo mladim pri njihovem osebnem, družbeno–izobraževalnem in strokovnem razvoju;

- (22) „dialog EU z mladimi“ pomeni dialog z mladimi in mladinskimi organizacijami, ki predstavlja forum za stalni skupni razmislek o prednostnih nalogah, izvajanju ter spremljanju evropskega sodelovanja na področju mladine;
- (23) „tretja država, pridružena programu“ pomeni tretjo državo, ki je pogodbenica sporazuma z Unijo, na podlagi katerega je mogoča udeležba te države v programu, in ki izpolnjuje vse obveznosti iz te uredbe v zvezi z državami članicami;
- (24) „pravni subjekt“ pomeni katero koli fizično ali pravno osebo, ustanovljeno in priznano kot tako v skladu z nacionalnim pravom, pravom Unije ali mednarodnim pravom, ki ima pravno osebnost in lahko v svojem imenu uveljavlja pravice in prevzema obveznosti, ali subjekt brez pravne osebnosti v skladu s členom [197(2)(c)] finančne uredbe;
- (25) „ljudje z manj priložnostmi“ pomeni ljudi, ki se srečujejo z ovirami, ki jim iz gospodarskih, socialnih, kulturnih, geografskih ali zdravstvenih razlogov, zaradi migrantskega ozadja ali razlogov, kot so invalidnost in učne težave, preprečujejo dejanski dostop do priložnosti v okviru programa;
- (26) „nacionalni organ“ pomeni organ, ki je na nacionalni ravni pristojen za spremljanje in nadzor upravljanja programa v državi članici ali tretji državi, pridruženi programu;
- (27) „nacionalna agencija“ pomeni enega ali več organov v posamezni državi članici ali tretji državi, pridruženi programu, pristojnih za upravljanje izvajanja programa na nacionalni ravni. V posamezni državi članici ali tretji državi, pridruženi programu, je lahko več nacionalnih agencij.

Člen 3

Cilji programa

1. Splošni cilj programa je podpirati izobraževalni, strokovni in osebni razvoj ljudi na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa v Evropi in zunaj nje ter s tem prispevati k trajnostni rasti, ustvarjanju delovnih mest in socialni koheziji ter krepitvi evropske identitete. Zato je program ključni instrument za oblikovanje evropskega izobraževalnega prostora, podpiranje izvajanja evropskega strateškega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju in njegovih sektorskih programov, za spodbujanje sodelovanja na področju mladinske politike v okviru strategije EU za mlade za obdobje 2019–2027 ter razvijanje evropske razsežnosti v športu.
2. Specifični cilji programa so:
 - (a) spodbujanje učne mobilnosti posameznikov ter sodelovanja, vključevanja, odličnosti, ustvarjalnosti in inovativnosti na ravni organizacij in politik na področju izobraževanja in usposabljanja;
 - (b) spodbujanje neformalne učne mobilnosti in aktivnega udejstvovanja mladih ter sodelovanja, vključevanja, ustvarjalnosti in inovativnosti na ravni mladinskih organizacij in politik;
 - (c) spodbujanje učne mobilnosti športnih trenerjev in osebja ter sodelovanja, vključevanja, ustvarjalnosti in inovativnosti na ravni športnih organizacij in politik.
3. Cilji programa se uresničujejo z naslednjimi tremi ključnimi ukrepi:
 - (a) učna mobilnost („ključni ukrep 1“);

- (b) sodelovanje med organizacijami in institucijami („ključni ukrep 2“) ter
- (c) podpora razvoju politik in sodelovanju („ključni ukrep 3“).

Cilji se uresničujejo tudi z ukrepi Jean Monnet iz člena 7.

Ukrepi, ki se podpirajo v okviru vsakega ključnega ukrepa, so opisani v poglavju II (izobraževanje in usposabljanje), poglavju III (mladina) in poglavju IV (šport).

POGLAVJE II

IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

Člen 4

Ključni ukrep 1 Učna mobilnost

Na področju izobraževanja in usposabljanja program v okviru ključnega ukrepa 1 podpira naslednje ukrepe:

- (a) mobilnost visokošolskih študentov in osebja;
- (b) mobilnost dijakov in osebja poklicnega izobraževanja in usposabljanja;
- (c) mobilnost učencev oz. dijakov in osebja v šolah;
- (d) mobilnost osebja v izobraževanju odraslih;
- (e) priložnosti za učenje jezikov, vključno s tistimi, ki podpirajo aktivnosti mobilnosti.

Člen 5

Ključni ukrep 2 Sodelovanje med organizacijami in institucijami

Na področju izobraževanja in usposabljanja program v okviru ključnega ukrepa 2 podpira naslednje ukrepe:

- (a) partnerstva za sodelovanje in izmenjavo praks, vključno z manjšimi partnerstvi, za spodbujanje širšega in bolj vključujočega dostopa do programa;
- (b) partnerstva za odličnost, zlasti evropske univerze, centre poklicne odličnosti in skupne magistrske študije;
- (c) partnerstva za inovacije za krepitev inovacijske zmogljivosti Evrope;
- (d) spletne platforme in orodja za virtualno sodelovanje, vključno s podpornimi storitvami za eTwinning in elektronsko platformo za izobraževanje odraslih v Evropi.

Člen 6

Ključni ukrep 3 Podpora razvoju politik in sodelovanju

Na področju izobraževanja in usposabljanja program v okviru ključnega ukrepa 3 podpira naslednje ukrepe:

- (a) pripravo in izvajanje splošnih in sektorskih programov politik Unije na področju izobraževanja in usposabljanja, tudi s podporo mreže Eurydice ali aktivnosti drugih ustreznih organizacij;
- (b) krepitev orodij in ukrepov Unije, ki spodbujajo kakovost, preglednost ter priznavanje kompetenc, spretnosti in kvalifikacij⁴⁵;
- (c) dialog o politikah in sodelovanje s ključnimi zainteresiranimi stranmi, med drugim z mrežami na ravni Unije, evropskimi nevladnimi organizacijami in mednarodnimi organizacijami na področju izobraževanja in usposabljanja;
- (d) ukrepe, ki prispevajo h kakovostnemu in vključujočemu izvajanju programa;
- (e) sodelovanje z drugimi instrumenti Unije in podporo drugim politikam Unije;
- (f) aktivnosti razširjanja informacij in ozaveščanja o rezultatih in prednostnih nalogah evropske politike ter o programu.

Člen 7

Ukrepi Jean Monnet

Program podpira poučevanje, učenje, raziskave in razprave o evropskem povezovanju z naslednjimi ukrepi:

- (a) ukrepom Jean Monnet na področju visokošolskega izobraževanja;
- (b) ukrepom Jean Monnet na drugih področjih izobraževanja in usposabljanja;
- (c) podporo naslednjim institucijam, ki uresničujejo cilje evropskega pomena: Evropskemu univerzitetnemu inštitutu v Firencah, vključno z njegovo Šolo za evropsko in nadnacionalno upravljanje, Evropski akademiji (College of Europe v Bruggeju in Natolinu), Evropskemu inštitutu za javno upravo v Maastrichtu, Akademiji za evropsko pravo v Trierju, Evropski agenciji za vključujoče izobraževanje oseb s posebnimi potrebami v Odenseju in Mednarodnemu centru za evropsko usposabljanje v Nici.

⁴⁵

Zlasti enotnega okvira Unije za preglednost kvalifikacij in usposobljenosti, evropskega ogrodja kvalifikacij, evropskega referenčnega okvira za zagotavljanje kakovosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja, evropskega sistema kreditnih točk v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, evropskega sistema prenašanja in zbiranja kreditnih točk, evropskega registra za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu, Evropskega združenja za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu, evropske mreže informacijskih centrov v evropski regiji in nacionalnih informacijskih centrov za akademsko priznavanje diplom v Evropski uniji ter mreže Euroguidance.

POGLAVJE III

MLADINA

Člen 8

Ključni ukrep 1 Učna mobilnost

Na področju mladine program v okviru ključnega ukrepa 1 podpira naslednje ukrepe:

- (a) mobilnost mladih;
- (b) aktivnosti udejstvovanja mladih;
- (c) aktivnosti pobude DiscoverEU;
- (d) mobilnost mladinskih delavcev.

Člen 9

Ključni ukrep 2 Sodelovanje med organizacijami in institucijami

Na področju mladine program v okviru ključnega ukrepa 2 podpira naslednje ukrepe:

- (a) partnerstva za sodelovanje in izmenjavo praks, vključno z manjšimi partnerstvi, za spodbujanje širšega in bolj vključujočega dostopa do programa;
- (b) partnerstva za inovacije za krepitev inovacijske zmogljivosti Evrope;
- (c) spletne platforme in orodja za virtualno sodelovanje.

Člen 10

Ključni ukrep 3 Podpora razvoju politik in sodelovanju

Na področju mladine program v okviru ključnega ukrepa 3 podpira naslednje ukrepe:

- (a) pripravo in izvajanje programa mladinske politike Unije za mlade s podporo mladinskega wikija;
- (b) orodja in ukrepe Unije za spodbujanje kakovosti, preglednosti in priznavanja kompetenc in spretnosti, zlasti z orodjem Youthpass;
- (c) dialog o politikah in sodelovanje z zadevnimi ključnimi zainteresiranimi stranmi, vključno z mrežami na ravni Unije, evropskimi nevladnimi organizacijami in mednarodnimi organizacijami na področju mladine, dialog EU z mladimi ter podporo Evropskemu mladinskemu forumu;
- (d) ukrepe, ki prispevajo h kakovostnemu in vključujočemu izvajanju programa;
- (e) sodelovanje z drugimi instrumenti Unije in podporo drugim politikam Unije;
- (f) aktivnosti razširjanja informacij in ozaveščanja o rezultatih in prednostnih nalogah evropske politike ter o programu.

POGLAVJE IV

ŠPORT

Člen 11

Ključni ukrep 1 Učna mobilnost

Na področju športa program v okviru ključnega ukrepa 1 podpira mobilnost športnih trenerjev in osebja.

Člen 12

Ključni ukrep 2 Sodelovanje med organizacijami in institucijami

Na področju športa program v okviru ključnega ukrepa 2 podpira naslednje ukrepe:

- (a) partnerstva za sodelovanje in izmenjavo praks, vključno z manjšimi partnerstvi, za spodbujanje širšega in bolj vključujočega dostopa do programa;
- (b) nepridobitne športne prireditve, katerih cilj je nadaljnji razvoj evropske razsežnosti športa.

Člen 13

Ključni ukrep 3 Podpora razvoju politik in sodelovanju

Na področju športa program v okviru ključnega ukrepa 3 podpira naslednje ukrepe:

- (a) pripravo in izvajanje programa politike Unije na področju športa in telesne dejavnosti;
- (b) dialog o politikah in sodelovanje z zadevnimi ključnimi zainteresiranimi stranmi, vključno z evropskimi nevladnimi organizacijami in mednarodnimi organizacijami na področju športa;
- (c) dejavnosti razširjanja informacij in ozaveščanja o rezultatih in prednostnih nalogah evropske politike ter o programu, vključno s športnimi odličji in nagradami.

POGLAVJE V

FINANČNE DOLOČBE

Člen 14

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje programa za obdobje 2021–2027 znašajo 30 000 000 000 EUR v tekočih cenah.

2. Program se izvaja v skladu z naslednjo okvirno razdelitvijo tega zneska:
- (a) 24 940 000 000 EUR za ukrepe na področju izobraževanja in usposabljanja, od česar bi bilo treba dodeliti:
 - (1) najmanj 8 640 000 000 EUR ukrepom na področju visokošolskega izobraževanja iz člena 4(a) in člena 5(a);
 - (2) najmanj 5 230 000 000 EUR ukrepom na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja iz člena 4(b) in člena 5(a);
 - (3) najmanj 3 790 000 000 EUR ukrepom na področju šolskega izobraževanja iz člena 4(c) in člena 5(a);
 - (4) najmanj 1 190 000 000 EUR ukrepom na področju izobraževanja odraslih iz člena 4(d) in člena 5(a);
 - (5) 450 000 000 EUR za ukrepe Jean Monnet iz člena 7;
 - (b) 3 100 000 000 EUR za ukrepe na področju mladine iz členov od 8 do 10;
 - (c) 550 000 000 EUR za ukrepe na področju športa iz členov od 11 do 13 ter
 - (d) najmanj 960 000 000 EUR kot prispevek k stroškom poslovanja nacionalnih agencij.
3. Poleg finančnih sredstev iz odstavka 1 in za spodbujanje mednarodne razsežnosti programa se zagotovi dodaten finančni prispevek na podlagi Uredbe .../... [Instrument za sosedstvo, razvoj in mednarodno sodelovanje]⁴⁶ ter Uredbe .../... [IPA III]⁴⁷, da se podprejo ukrepi, ki se izvajajo in upravljajo v skladu s to uredbo. Ta prispevek se financira v skladu z uredbama, ki vzpostavljata navedena instrumenta.
4. Znesek iz odstavka 1 se lahko uporabi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje programa, npr. dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, vključno s korporativnimi informacijskotehnološkimi sistemi.
5. Brez poseganja v finančno uredbo so lahko odhodki za ukrepe, ki izhajajo iz projektov, vključenih v prvi program dela, upravičeni od 1. januarja 2021.
6. Viri, dodeljeni državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na njihovo zahtevo prerazporedijo na program. Komisija te vire izvršuje neposredno v skladu s [točko (a) člena 62(1)] finančne uredbe ali posredno v skladu s [točko (c)] navedenega člena. Če je to mogoče, se ti viri uporabijo v korist zadevne države članice.

Člen 15

Oblike financiranja EU in načini izvajanja

1. Program se dosledno izvaja z neposrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo ali s posrednim upravljanjem z organi iz člena [61(1)(c)] finančne uredbe.
2. S programom se lahko zagotovi financiranje v kateri koli obliki iz finančne uredbe, zlasti v obliki nepovratnih sredstev, nagrad in javnih naročil.
3. Prispevki v mehanizmu vzajemnega zavarovanja lahko krijejo tveganje, povezano z izterjavo sredstev, ki jih dolgujejo prejemniki, in se v skladu s finančno uredbo

⁴⁶ [Sklic].

⁴⁷ [Sklic].

štejejo za zadostno jamstvo. Uporabljajo se določbe iz [člena X] Uredbe X [uredbe, ki bo nasledila uredbo o Jamstvenem skladu].

POGLAVJE VI

UDELEŽBA V PROGRAMU

Člen 16

Tretje države, pridružene programu

1. V programu lahko sodelujejo naslednje tretje države:
 - (a) članice Evropskega združenja za prosto trgovino, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru;
 - (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke v skladu s splošnimi načeli in pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
 - (c) države, ki jih zajema evropska sosedska politika, v skladu s splošnimi načeli in pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
 - (d) druge tretje države v skladu s pogoji, določenimi v posebnem sporazumu, ki ureja udeležbo tretje države v katerem koli programu Unije, če sporazum:
 - zagotavlja pravično ravnotežje med prispevki in koristmi za tretjo državo, udeleženo v programih Unije,
 - določa pogoje udeležbe v programih, vključno z izračunom finančnih prispevkov za posamezne programe in njihove upravne stroške. Ti prispevki so namenski prejemki v skladu s členom [21(5)] finančne uredbe,
 - na tretjo državo ne prenese pristojnosti za odločanje v zvezi s programom,
 - Uniji zagotavlja pravice za zagotavljanje dobrega finančnega poslovanja in zaščito njenih finančnih interesov.
2. Države iz odstavka 1 polno sodelujejo v programu le, če izpolnjujejo vse obveznosti, ki jih ta uredba nalaga državam članicam.

Člen 17

Tretje države, ki niso pridružene programu

Kar zadeva ukrepe iz členov od 4 do 6, člena 7(a) in (b) ter členov od 8 do 10, 12 in 13, lahko v programu sodelujejo naslednje tretje države:

- (a) tretje države iz člena 16, ki ne izpolnjujejo pogojev iz odstavka 2 navedenega člena;
- (b) katera koli druga tretja država.

Člen 18

Pravila, ki se uporabljajo za neposredno in posredno upravljanje

1. V programu lahko sodelujejo javni in zasebni pravni subjekti, dejavni na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa.
2. Pri izvajanju programa, med drugim pri izbiri udeležencev in dodeljevanju nepovratnih sredstev, Komisija in države članice zagotovijo prizadevanje za spodbujanje socialnega vključevanja in doseganje ljudi z manj priložnostmi.
3. Za postopke izbire v okviru neposrednega in posrednega upravljanja lahko komisijo za ocenjevanje iz [tretje alinee člena 145(3)] finančne uredbe sestavljajo zunanji strokovnjaki.
4. Za javne subjekte pa tudi institucije in organizacije na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa, ki so v zadnjih dveh letih več kot 50 % svojega letnega prihodka prejeli iz javnih virov, se šteje, da imajo potrebno finančno, strokovno in upravno zmogljivost za izvajanje aktivnosti v okviru programa. Od njih se ne zahteva predložitev nadaljnje dokumentacije za izkazovanje navedene zmogljivosti.
5. Za izboljšanje dostopa za ljudi z manj priložnostmi in za zagotovitev nemotenega izvajanja programa lahko Komisija na podlagi objektivnih meril prilagodi nepovratna sredstva za podporo ukrepom mobilnosti v okviru programa ali za to pooblasti nacionalne agencije iz člena 23.
6. Komisija lahko objavi skupne razpise s tretjimi državami, ki niso pridružene programu, ali z njihovimi organizacijami in agencijami, z namenom ujemajočega financiranja projektov. Projekti se lahko ocenijo in izberejo s skupnimi postopki ocenjevanja in izbora, o katerih se dogovorijo sodelujoče organizacije ali agencije za financiranje, v skladu z načeli iz finančne uredbe.

POGLAVJE VII

NAČRTOVANJE, SPREMLJANJE IN OCENJEVANJE

Člen 19

Program dela

Program se izvaja s programi dela iz člena [108] finančne uredbe. Poleg tega se v programu dela navedejo zneski, dodeljeni posameznim ukrepom, in porazdelitev sredstev med države članice in tretje države, pridružene programu, za ukrepe, ki jih upravlja nacionalna agencija. Komisija sprejme program dela z izvedbenim aktom. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 31.

Člen 20

Spremljanje in poročanje

1. Kazalniki za poročanje o napredku programa pri doseganju splošnih in specifičnih ciljev iz člena 3 so določeni v Prilogi.
2. Za zagotovitev učinkovite ocene programa glede doseganja njegovih ciljev se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 30, da spremeni Prilogo z namenom pregleda ali dopolnitve kazalnikov, kadar je to potrebno, in dopolnitve te uredbe z določbami o vzpostavitvi okvira za spremljanje in ocenjevanje.
3. Sistem za poročanje o smotnosti zagotavlja, da upravičenci do sredstev Unije v smislu člena [2(5)] finančne uredbe podatke za spremljanje izvajanja in ocenjevanja programa zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno ter s primerno ravno podrobnosti. V ta namen se prejemnikom finančnih sredstev Unije in državam članicam naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.

Člen 21

Ocenjevanje

1. Ocene se opravijo pravočasno, da prispevajo k postopku odločanja.
2. Vmesna ocena programa se opravi, ko je na voljo dovolj informacij o izvajanju programa, vendar najpozneje v štirih letih od začetka izvajanja programa. Priložena ji je tudi končna ocena predhodnega programa.
3. Brez poseganja v zahteve iz Poglavja IX in obveznosti nacionalnih agencij iz člena 24 države članice do 30. aprila 2024 Komisiji predložijo poročilo o izvajanju in učinkih programa na svojih ozemljih.
4. Na koncu obdobja izvajanja, vendar ne pozneje kot v štirih letih po zaključku obdobja iz člena 1, Komisija opravi končno oceno programa.
5. Komisija zaključke teh ocen skupaj s svojimi pripombami predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

POGLAVJE VIII

INFORMIRANJE, KOMUNICIRANJE IN RAZŠIRJANJE INFORMACIJ

Člen 22

Informiranje, komuniciranje in razširjanje informacij

1. Nacionalne agencije iz člena 24 razvijajo dosledno strategijo za učinkovito ozaveščanje ter razširjanje in uporabo rezultatov aktivnosti, podprtih v okviru ukrepov, ki jih upravljajo v okviru programa, pomagajo Komisiji pri splošni nalogi razširjanja informacij o programu, vključno z informacijami o ukrepih in aktivnostih, ki se upravljajo na nacionalni ravni in na ravni Unije, ter njegovih rezultatih, in zadevne ciljne skupine obveščajo o ukrepih in aktivnostih, ki se izvajajo v njihovi državi.

2. Prejemniki finančnih sredstev Unije potrdijo izvor in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije, zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov, z zagotavljanjem jasnih, učinkovitih in sorazmernih ciljno usmerjenih informacij različnemu občinstvu, vključno z mediji in javnostjo.
3. Pravni subjekti znotraj sektorjev, ki jih program zajema, za namene komuniciranja in razširjanja informacij v zvezi s programom uporabljajo blagovno znamko „Erasmus“.
4. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s programom ter njegovimi ukrepi in rezultati. Finančna sredstva, dodeljena programu, prispevajo tudi k institucionalnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so povezane s cilji iz člena 3.

POGLAVJE IX

SISTEM ZA UPRAVLJANJE IN REVIZIJO

Člen 23

Nacionalni organ

1. Države članice do [...] Komisijo z uradnim obvestilom, ki ga posredujejo njihova stalna predstavništva, obvestijo o osebah, ki so zakonsko pooblašene, da delujejo v njihovem imenu kot nacionalni organ za namene te uredbe. Če se nacionalni organ v času trajanja programa zamenja, zadevna država članica o tem takoj obvesti Komisijo po enakem postopku.
2. Države članice sprejmejo vse potrebne in ustrezne ukrepe za odstranitev kakršnih koli pravnih in upravnih ovir za pravilno delovanje programa, vključno, kadar je mogoče, z ukrepi za reševanje vprašanj, ki povzročajo težave pri pridobivanju vizumov.
3. Nacionalni organ do [...] imenuje nacionalno agencijo ali nacionalne agencije. Kadar obstaja več kot ena nacionalna agencija, države članice vzpostavijo ustrezni mehanizem za usklajeno upravljanje izvajanja programa na nacionalni ravni, zlasti zato, da zagotovijo skladno in stroškovno učinkovito izvajanje programa ter učinkovite stike s Komisijo na tem področju, pa tudi zaradi lažjega morebitnega prenosa sredstev med agencijami, kar omogoča prožnost in boljšo uporabo sredstev, dodeljenih državam članicam. Vsaka država članica sama odloča o ureditvi razmerja med nacionalnim organom in nacionalno agencijo, vključno z nalogami, kot je določitev programa dela nacionalne agencije.
Nacionalni organ Komisiji predloži ustrezno predhodno oceno skladnosti, ki dokazuje, da nacionalna agencija izpolnjuje določbe iz člena [58(1)(c)(v) in (vi)] ter člena [60(1), (2) in (3)] finančne uredbe ter da izpolnjuje zahteve Unije glede standardov notranje kontrole za nacionalne agencije in pravila za upravljanje finančnih sredstev programa za dodelitev v obliki nepovratnih sredstev.
4. Nacionalni organ imenuje neodvisni revizijski organ iz člena 26.
5. Nacionalni organ svojo predhodno oceno skladnosti pripravi na podlagi lastnih kontrol in revizij in/ali kontrol in revizij, ki jih opravi neodvisni revizijski organ iz člena 26. Če je nacionalna agencija, imenovana za program, ista nacionalna agencija,

ki je bila imenovana za predhodni program, se obseg predhodne ocene skladnosti omeji na zahteve, ki so nove in specifične za program.

6. V primeru, da Komisija zavrne imenovanje nacionalne agencije na podlagi svoje presoje predhodne ocene skladnosti ali da nacionalna agencija ne izpolnjuje minimalnih zahtev Komisije, nacionalni organ zagotovi, da se sprejmejo potrebni popravljalni ukrepi za zagotovitev, da nacionalna agencija izpolnjuje minimalne zahteve, ali pa za nacionalno agencijo imenuje drug organ.
7. Nacionalni organ spremlja in nadzoruje upravljanje programa na nacionalni ravni. Preden sprejme kakršno koli odločitev, ki bi lahko bistveno vplivala na upravljanje programa, zlasti glede svoje nacionalne agencije, o tem pravočasno obvesti Komisijo in se z njo posvetuje.
8. Nacionalni organ zagotovi ustrezno sofinanciranje poslovanja svoje nacionalne agencije, da se zagotovi upravljanje programa ob upoštevanju veljavnih pravil Unije.
9. Na podlagi letne izjave nacionalne agencije o upravljanju, neodvisnega revizijskega mnenja o tej izjavi in analize Komisije o skladnosti in smotrnosti nacionalne agencije nacionalni organ Komisiji vsako leto predloži informacije o svojih dejavnostih spremljanja in nadzora v zvezi s programom.
10. Nacionalni organ prevzame odgovornost za pravilno upravljanje finančnih sredstev Unije, ki jih Komisija prenese na nacionalno agencijo v okviru programa.
11. V primeru kakršnih koli nepravilnosti, malomarnosti ali goljufij, ki se lahko pripišejo nacionalni agenciji, ali kakršnih koli resnih pomanjkljivosti ali nezadovoljive smotrnosti nacionalne agencije, če to privede do terjatev Komisije zoper nacionalno agencijo, je nacionalni organ odgovoren za povračilo neizterjanih sredstev Komisiji.
12. V okoliščinah iz odstavka 11 lahko nacionalni organ na lastno pobudo ali na zahtevo Komisije nacionalni agenciji prekliče mandat. Če želi nacionalni organ nacionalni agenciji preklicati mandat iz katerega koli drugega utemeljenega razloga, o tem uradno obvesti Komisijo najmanj šest mesecev pred predvidenim datumom prenehanja mandata nacionalne agencije. V takih primerih se nacionalni organ in Komisija formalno dogovorita o posebnih in časovno omejenih prehodnih ukrepih.
13. V primeru preklica nacionalni organ izvede vse potrebne kontrole glede finančnih sredstev Unije, zaupanih nacionalni agenciji s preklicanim mandatom, in zagotovi neoviran prenos teh sredstev, pa tudi vse dokumentacije in orodij za upravljanje, potrebnih za upravljanje programa, na novo nacionalno agencijo. Nacionalni organ zagotovi nacionalni agenciji s preklicanim mandatom potrebno finančno podporo za nadaljevanje izpolnjevanja njenih pogodbenih obveznosti do upravičencev programa in Komisije do prenosa teh obveznosti na novo nacionalno agencijo.
14. Če tako zahteva Komisija, nacionalni organ imenuje institucije ali organizacije ali vrste takšnih institucij in organizacij, ki se štejejo za upravičene do sodelovanja v posebnih ukrepih programa na njihovem ozemlju.

Člen 24

Nacionalna agencija

1. Nacionalna agencija:

- (a) ima pravno osebnost ali je del subjekta, ki ima pravno osebnost, in jo ureja pravo zadevne države članice. ministrstvo ne more biti imenovano za nacionalno agencijo;
 - (b) ima ustrezno zmogljivost upravljanja, osebje in infrastrukturo za zadovoljivo izpolnjevanje svojih nalog, tako da je zagotovljeno učinkovito in uspešno upravljanje programa in dobro finančno poslovanje finančnih sredstev Unije;
 - (c) ima operativna in pravna sredstva za uporabo upravnih in pogodbenih pravil ter pravil finančnega poslovanja, določenih na ravni Unije;
 - (d) ponuja ustrezna finančna jamstva, ki jih je po možnosti izdal javni organ in ki ustrezajo ravni finančnih sredstev Unije, ki jih bo morala upravljati;
 - (e) je imenovana za čas trajanja programa.
2. Nacionalna agencija je odgovorna za upravljanje vseh faz projektnega cikla ukrepov, navedenih v programu dela iz člena [19], v skladu s členom [58(1)(c)(v) in (vi)] finančne uredbe.
 3. Nacionalna agencija dodeli podporo v obliki nepovratnih sredstev upravičencem v smislu člena [2(5)] finančne uredbe, in sicer s sporazumom o dodelitvi nepovratnih sredstev, kot ga za zadevni ukrep programa določi Komisija.
 4. Nacionalna agencija vsako leto poroča Komisiji in svojemu nacionalnemu organu v skladu s členom [60(5)] finančne uredbe. Nacionalna agencija je odgovorna za upoštevanje pripomb, ki jih poda Komisija po zaključku svoje analize letne izjave o upravljanju in neodvisnega revizijskega mnenja o njej.
 5. Nacionalna agencija brez predhodnega pisnega dovoljenja nacionalnega organa in Komisije ne sme na tretjo osebo prenesti nobene naloge programa ali izvrševanja proračuna, ki ji je dodeljena. Nacionalna agencija obdrži izključno odgovornost za kakršne koli naloge, prenesene na tretjo osebo.
 6. V primeru preklica mandata nacionalni agenciji ta ostane pravno odgovorna za izpolnjevanje svojih pogodbenih obveznosti do upravičencev programa in Komisije do prenosa teh obveznosti na novo nacionalno agencijo.
 7. Nacionalna agencija je odgovorna za upravljanje in zaključitev finančnih sporazumov, ki se nanašajo na predhodni program in ob začetku programa še niso potekli.

Člen 25

Evropska komisija

1. Na podlagi zahtev za izpolnjevanje pogojev za nacionalne agencije iz člena 23(3) Komisija pregleda nacionalne sisteme upravljanja in kontrole, zlasti na podlagi predhodne ocene skladnosti, ki ji jo zagotovi nacionalni organ, letne izjave nacionalne agencije o upravljanju in mnenja neodvisnega revizijskega organa o njej, pri čemer ustrezno upošteva letne informacije, ki jih prejme od nacionalnega organa glede njegovih dejavnosti spremljanja in nadzora v zvezi s programom.
2. V dveh mesecih po prejemu predhodne ocene skladnosti iz člena 23(3) od nacionalnega organa Komisija sprejme, pogojno sprejme ali zavrne imenovanje nacionalne agencije. Komisija ne sklene pogodbenega razmerja z nacionalno agencijo, dokler ne sprejme predhodne izjave o skladnosti. Komisija lahko v primeru

pogojnega sprejema uporabi sorazmerne previdnostne ukrepe v zvezi s svojim pogodbenim razmerjem z nacionalno agencijo.

3. Komisija da nacionalni agenciji vsako leto na voljo naslednja finančna sredstva programa:
 - (a) finančna sredstva za dodelitev nepovratnih sredstev v zadevni državi članici za ukrepe programa, upravljanje katerih je zaupano nacionalni agenciji;
 - (b) finančni prispevek za podporo nacionalni agenciji pri izvajanju nalog upravljanja programa, določen na podlagi zneska finančnih sredstev Unije, ki se dodelijo kot nepovratna sredstva, zaupana nacionalni agenciji;
 - (c) po potrebi dodatna finančna sredstva za ukrepe iz členov 6(d) in 10(d).
4. Komisija določi zahteve za program dela nacionalne agencije. Komisija nacionalni agenciji finančnih sredstev programa ne da na voljo, dokler uradno ne odobri njenega programa dela.
5. Potem ko oceni letno izjavo o upravljanju in mnenje neodvisnega revizijskega organa o njej, Komisija naslovi svoje mnenje in pripombe v zvezi s tem na nacionalno agencijo in nacionalni organ.
6. V primeru, da Komisija ne more sprejeti letne izjave o upravljanju ali neodvisnega revizijskega mnenja o njej, ali v primeru, da nacionalna agencija pripomb Komisije ne upošteva zadovoljivo, lahko Komisija izvede katere koli previdnostne ali popravljalne ukrepe, ki so potrebni, da se zaščitijo finančni interesi Unije v skladu s členom [60(4)] finančne uredbe.
7. Organizirajo se redni sestanki z mrežo nacionalnih agencij, da se zagotovi skladno izvajanje programa v vseh državah članicah in v vseh tretjih državah iz člena 17.

Člen 26

Neodvisni revizijski organ

1. Neodvisni revizijski organ izda revizijsko mnenje o letni izjavi o upravljanju iz člena [60(5)] finančne uredbe. To mnenje je podlaga za splošno zagotovilo v skladu s členom [123] finančne uredbe.
2. Neodvisni revizijski organ:
 - (a) ima potrebne strokovne kompetence za opravljanje revizij v javnem sektorju;
 - (b) pri izvajanju svojih revizij zagotovi upoštevanje mednarodno sprejetih revizijskih standardov;
 - (c) ni v nasprotju interesov, kar zadeva pravni subjekt, katerega del je nacionalna agencija. Pri svojem delovanju je zlasti neodvisen od pravnega subjekta, katerega del je nacionalna agencija.
3. Neodvisni revizijski organ zagotavlja Komisiji in njenim predstavnikom ter Računskemu sodišču popoln dostop do vseh dokumentov in poročil, na katerih temelji revizijsko mnenje, ki ga izda v zvezi z letno izjavo nacionalne agencije o upravljanju.

POGLAVJE X

SISTEM KONTROLE

Člen 27

Načela sistema kontrole

1. Komisija sprejme ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovi, da so pri izvajanju ukrepov, ki se financirajo na podlagi te uredbe, finančni interesi Evropske unije zaščiteni z izvajanjem ukrepov proti goljufijam, korupciji in drugemu nezakonitemu ravnanju ter z učinkovitimi kontrolami, ob odkritju nepravilnosti pa z izterjavo neupravičeno izplačanih zneskov ter po potrebi z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi.
2. Komisija je odgovorna za nadzorne kontrole v zvezi z ukrepi in aktivnostmi programa, ki jih upravljajo nacionalne agencije. Določi minimalne zahteve za kontrole, ki jih izvajata nacionalna agencija in neodvisni revizijski organ.
3. Nacionalna agencija je odgovorna za primarne kontrole upravičencev do nepovratnih sredstev za ukrepe programa iz člena 24(2). Te kontrole dajo razumna zagotovila, da se dodeljena nepovratna sredstva uporabljajo za predvidene namene in v skladu z veljavnimi pravili Unije.
4. Glede finančnih sredstev programa, prenesenih na nacionalne agencije, Komisija zagotovi ustrezno koordinacijo svojih kontrol z nacionalnimi organi in nacionalnimi agencijami na podlagi načela enotne revizije in analize na podlagi tveganja. Ta določba se ne uporablja za preiskave, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF).

Člen 28

Zaščita finančnih interesov Unije

Kadar tretja država sodeluje v programu na podlagi sklepa v okviru mednarodnega sporazuma ali na podlagi katerega koli drugega pravnega instrumenta, tretja država odgovornemu odredbodajalcu, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskemu računskemu sodišču podeli potrebne pravice in dostop za celovito izvrševanje njihovih pristojnosti. V primeru Evropskega urada za boj proti goljufijam take pravice zajemajo pravico do izvajanja preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, v skladu z določbami Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013.

POGLAVJE XI

DOPOLNJEVANJE

Člen 29

Dopolnjevanje z drugimi politikami, programi in skladi Unije

1. Program se izvaja tako, da se zagotovi njegova splošna skladnost in dopolnjevanje z drugimi zadevnimi politikami, programi in skladi Unije, zlasti tistimi, ki se nanašajo

na izobraževanje in usposabljanje, kulturo in medije, mladino in solidarnost, zaposlovanje in socialno vključenost, raziskave in inovacije, industrijo in podjetništvo, digitalno politiko, kmetijstvo in razvoj podeželja, okolje in podnebje, kohezijo, regionalno politiko, migracije, varnost ter mednarodno sodelovanje in razvoj.

2. Ukrep, ki je prejel prispevek v okviru programa, lahko prejme tudi prispevek v okviru katerega koli drugega programa Unije, če prispevki ne krijejo istih stroškov.
3. Če program ter evropski strukturni in investicijski skladi (skladi ESI) iz člena 1 Uredbe (EU) XX [uredba o SD] zagotavljajo skupno finančno podporo enemu ukrepu, se navedeni ukrep izvaja v skladu s pravili iz te uredbe, vključno s pravili o izterjavi neupravičeno izplačanih zneskov.
4. Upravičeni ukrepi v okviru programa, ki so bili ocenjeni v razpisu za zbiranje predlogov v okviru programa in izpolnjujejo minimalne zahteve glede kakovosti tega razpisa, vendar se ne financirajo zaradi proračunskih omejitev, se lahko izberejo za financiranje iz skladov ESI. V tem primeru se uporabljajo stopnje sofinanciranja in pravila o upravičenosti na podlagi te uredbe. Te ukrepe izvaja organ upravljanja iz člena [65] Uredbe (EU) XX [uredba o SD] v skladu s pravili iz navedene uredbe in uredb za posamezne sklade, vključno s pravili o finančnih popravkih.

POGLAVJE XII

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 30

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov se prenese na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 20 se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2028.
3. Prenos pooblastila iz člena 20 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 20, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 31

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Odbor se lahko za obravnavo sektorskih vprašanj sestane v posebnih sestavah. Po potrebi so v skladu z njegovim poslovnikom *ad hoc* lahko povabljeni zunanji strokovnjaki, vključno s predstavniki socialnih partnerjev, da na sestankih sodelujejo kot opazovalci.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 32

Razveljavitev

Uredba (EU) št. 1288/2013 se razveljavi z učinkom od 1. januarja 2021.

Člen 33

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo ukrepov, začeti v skladu z Uredbo (EU) št. 1288/2013, ki se še naprej uporablja za te ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med programom in ukrepi, sprejetimi v okviru Uredbe (EU) št. 1288/2013.
3. Z odstopanjem od člena [130(2)] finančne uredbe in v upravičenih primerih lahko Komisija šteje stroške, neposredno povezane z izvajanjem podprtih aktivnosti in nastale v prvih šestih mesecih leta 2021, kot upravičene do financiranja od 1. januarja 2021, tudi če so upravičencu nastali pred vložitvijo vloge za nepovratna sredstva.
4. Po potrebi se lahko v proračun po letu 2027 knjižijo odobritve za kritje odhodkov iz člena 14(5), da se omogoči upravljanje ukrepov in aktivnosti, ki ne bodo zaključeni do [31. decembra 2027].
5. Države članice na nacionalni ravni zagotovijo neoviran prehod med ukrepi, ki se izvajajo v okviru programa Erasmus+ (2014–2020), ter ukrepi, ki se izvajajo v okviru tega programa.

Člen 34

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati [...] [dvajseti] dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

- 1.1 Naslov predloga/pobude
- 1.2 Zadevna področja (*programski sklop*)
- 1.3 Vrsta predloga/pobude
- 1.4 Utemeljitev predloga/pobude
- 1.5 Trajanje ukrepa in finančnih posledic
- 1.6 Načrtovani načini upravljanja

2. UKREPI UPRAVLJANJA

- 2.1 Pravila o spremljanju in poročanju
- 2.2 Upravljavski in kontrolni sistemi
- 2.3 Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

- 3.1 Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice
- 3.2 Ocenjene posledice za odhodke
 - 3.2.1 *Povzetek ocenjenih posledic za odhodke*
 - 3.2.2 *Ocenjene posledice za odobritve za upravne zadeve*
 - 3.2.3 *Udeležba tretjih oseb pri financiranju*
- 3.3 Ocenjene posledice za prihodke

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1 Naslov predloga/pobude

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa „Erasmus“, programa Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013

1.2 Zadevna področja (programski sklop)

7. Vlaganje v ljudi, socialno kohezijo in vrednote

1.3 Predlog/pobuda se nanaša na:

☒ nov ukrep.

☐ nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa⁴⁸.

☐ podaljšanje obstoječega ukrepa.

☐ združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep.

1.4 Utemeljitev predloga/pobude

1.4.1 *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Kratkoročni in dolgoročni cilj programa je podpirati možnosti za učno mobilnost, ki prispeva k osebnemu, izobraževalnemu, državljskemu in strokovnemu razvoju posameznikov. Program bo podpiral tudi sodelovanje med zainteresiranimi stranmi na organizacijski in politični ravni, da bi spodbudil vključevanje, odličnost, ustvarjalnost ter inovacije na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa.

Ob upoštevanju začetka veljavnosti temeljnega akta se načrtuje, da se bo program začel izvajati 1. januarja 2021, in sicer za obdobje sedmih let.

1.4.2 *Dodana vrednost ukrepanja Unije*

Medtem kot države članice ostajajo odgovorne za vsebino in organizacijo svojih politik na zadevnih področjih, je cilj tega programa spodbuditi transnacionalno in mednarodno mobilnost ter projekte sodelovanja in podpreti razvoj politik z evropsko razsežnostjo.

Države članice same ne morejo ustrezno in zadovoljivo doseči teh ciljev zaradi transnacionalne narave, širokega obsega in geografske pokritosti financirane učne mobilnosti in aktivnosti sodelovanja, njihovega učinka na dostop do učne mobilnosti in splošneje na povezovanje Unije ter okrepljene mednarodne razsežnosti. Kot je pokazala vmesna ocena programa Erasmus+, posamezne pobude izobraževalnih institucij ali držav članic kljub svoji učinkovitosti in koristnosti na nacionalni ravni niso dovolj obsežne in nimajo vseevropskega učinka. Ukrepi Unije omogočajo povečanje kritične mase in obravnavanje vseevropskih izzivov na zadevnih področjih. Skupna pokritost držav in sektorjev je v primerjavi s sedanjim programom Erasmus+ omejena.

Vmesna ocena programa Erasmus+ je pokazala, da bi se, če programa ne bi bilo, mobilnost učencev in osebja ter evropsko sodelovanje v sektorjih, ki jih program zajema, znatno zmanjšala. Glede na oceno se glavna dodana vrednost Unije pri aktivnostih sodelovanja nanaša na povečanje kakovosti, inovativnosti, profesionalizacije in internacionalizacije

⁴⁸

Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

sodelujočih organizacij, pa tudi na večje medsektorsko sodelovanje ter izboljšano geografsko ravnovesje z boljšim vključevanjem držav iz srednje in vzhodne Evrope. Ocena je pokazala tudi, da program na horizontalni ravni, prek vseh financiranih aktivnosti, dejavno gradi pozitiven odnos do Evropske unije⁴⁹ in prispeva k razvoju evropske identitete. Ocena je izpostavila tudi koristi širjenja aktivnosti, posebej osredotočenih na izboljšanje znanja in razumevanja Evropske unije, zlasti za mlade, učence oz. dijake ter dijake v poklicnem izobraževanju in usposabljanju.

Dodana vrednost Unije je tudi posledica kumulativnega učinka aktivnosti programa za spodbujanje evropskega strokovnega znanja, zlasti v nekaterih ključnih sektorjih prihodnosti, kar krepi konkurenčnost Unije in njeno inovacijsko zmogljivost. Transnacionalna in mednarodna razsežnost podprtih aktivnosti spodbuja nadarjene in razvija povezave v sektorjih, ki zahtevajo visoko stopnjo internacionalizacije. Program bo prispeval k povečanju števila usposobljenih strokovnjakov, ki bodo deležni mednarodnih izkušenj in tako obogatili svoje tehnične in prečne spretnosti. Dodana vrednost Unije bo oblikovanje naslednje generacije ustvarjalnih in inovativnih evropskih državljanov ter vzpostavljanje prave evropske miselnosti. Na podlagi transnacionalne evropske razsežnosti se bodo razvijale povezave v sektorjih, ki zahtevajo visoko stopnjo internacionalizacije. Podpora inovacijam na ravni Unije bi prav tako spodbudila navzkrižno bogatenje med državami, kar bi državam članicam pomagalo doseči primerljiv napredek pri posodabljanju in prenovi njihovih sistemov in politik. Program bo neposredno in posredno prispeval tudi k izkoriščanju priložnosti in obravnavi izzivov, s katerimi se trenutno soočajo organizacije, institucije ter sistemi in politike, ki z zagotavljanjem visokokakovostnih, inovativnih in vključujočih aktivnosti na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa skrbijo za osebni, socialno-vzgojni in strokovni razvoj državljanov. Program bo vključeval tudi ukrep, posebej oblikovan za razširitev dostopa do programa za manjše akterje, ki bo podpiral prožne oblike (običajno transnacionalne, v izjemnih primerih pa tudi nacionalne aktivnosti z močno evropsko razsežnostjo, kot so aktivnosti v zvezi s posebno evropsko temo ali politično prednostno nalogo). To bo organizacijam z manjšo organizacijsko zmogljivostjo in udeležencem z malo ali nič izkušnjami z transnacionalnim sodelovanjem, kot so lokalne organizacije in novi udeleženci, omogočilo prvo izkušnjo pri koriščenju sredstev EU in pridobivanju znanja za prihodnje aktivnosti transnacionalnega sodelovanja.

1.4.3 Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

V nedavno zaključeni vmesni oceni programa Erasmus+⁵⁰ se je ocenil napredek pri izvajanju programa Erasmus+ v obdobju 2014–2016 v vseh sodelujočih državah ter preučil dolgoročni učinek sedmih predhodnih programov za obdobje 2007–2013 (naknadna ocena), tudi v partnerskih državah. V oceni je bilo ugotovljeno, da so program Erasmus+ in njegovi predhodniki pokazali veliko stopnjo relevantnosti, uspešnosti in učinkovitosti. Na splošno različne zainteresirane strani in splošna javnost program zelo cenijo, njegova močna blagovna znamka ima veliko prepoznavnost tudi izven skupine neposrednih upravičencev, poleg tega pa program velja za enega vodilnih ukrepov Unije. Vmesna ocena je pokazala tudi, da program prispeva k bolj povezani Uniji in da je učinkovit pri spodbujanju inovacij med organizacijami, ki v njem sodelujejo. Program Erasmus + se je izkazal za pomembnega tudi za globalni doseg Unije, predvsem z lajšanjem sodelovanja med Evropo in partnerskimi državami.

⁴⁹ Pozitivna povezava med udeležbo v programu in občutkom pripadnosti Uniji je ugotovljena v vseh sektorjih in pri vseh oblikah udeležbe. Pri učencih, ki so bili neposredno vključeni v program Erasmus+, je obstajala 19 % večja verjetnost, da se bodo počutili Evropejce, in 6 % večja verjetnost, da bodo imeli o Uniji pozitivno mnenje. Vir: delovni dokument služb Komisije o vmesni oceni programa Erasmus+.

⁵⁰ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/evaluations_sl.

Odkriti so bili trdni dokazi o uspešnosti programa na različnih ravneh, tj. tako pri mladih in osebju, vključenih v program, kot pri organizacijah in sistemih. Program je pokazal zmogljivost za razširitev in prilagoditev novim ciljnim skupinam ter za stalno izboljševanje izvedbenih mehanizmov. Erasmus+ je delno zmanjšal upravno breme za zainteresirane strani in upravičence, na primer z večjo digitalizacijo in uvedbo hitrih izbirnih postopkov. Manjše upravno breme je povečalo nefinančno uspešnost podprtih projektov, saj so se upravičenci lahko bolj osredotočili na vsebino svojih projektov. V oceni je bilo ugotovljeno tudi, da je prestrukturiranje predhodnih programov v enoten celovit program okrepilo njegovo povezanost v smislu usklajenosti med vrstami financiranih ukrepov in logike ukrepanja, izboljšalo njegovo učinkovitost ter poenostavilo strukturo s tremi ključnimi ukrepi. Zainteresirane strani pozivajo k stabilnosti ali postopnemu razvoju v prihodnosti.

V oceni je priporočeno, da prihodnji program:

- okrepi vključevanje (tako posameznikov kot organizacij) ranljivih skupin in razširi dostop do programa, zlasti za posameznike z manj priložnostmi;
- izboljša ukrepe, namenjene spodbujanju inovacij, in tako zapolni vrzel v spretnostih in kompetencah;
- učinkoviteje določi prednostne naloge in strateško vlaga na področja z največjo potencialno smotrnostjo – šole, poklicno izobraževanje in usposabljanje, mladina;
- poveča ustreznost in učinek izobraževanja odraslih, ukrepov Jean Monnet in ukrepov na področju športa;
- poveča ozaveščenost o Evropi: okrepi ukrepe za spodbujanje boljšega razumevanja evropskega povezovanja in občutka pripadnosti Evropi;
- poveča mednarodne priložnosti in globalni doseg;
- še poenostavi pravila in upravne postopke, tudi glede mednarodnih ukrepov, izboljša spletna orodja ter zmanjša količino informacij, ki se zahteva od udeležencev in upravičencev;
- okrepi in razvije nove sinergije z drugimi instrumenti in politikami Unije;
- bolje vključi oblikovalce politik v pripravo in izvajanje razpisov za zbiranje predlogov.

1.4.4 Skladnost in možnosti sinergij z drugimi ustreznimi instrumenti

Program je eden od instrumentov financiranja v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, katerega namen je vlaganje v ljudi, socialno kohezijo in vrednote. Program bo skladen z drugimi instrumenti Unije in jih bo dopolnjeval, zlasti z instrumenti zunanjega sodelovanja⁵¹, evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi, Evropskim socialnim skladom in Evropskim skladom za regionalni razvoj. Program bo prav tako iskal sinergije s Skladom za azil in migracije ter Skladom za notranjo varnost. Obstajajo tudi pomembne potencialne možnosti dopolnjevanja med cilji in ukrepi programa ter prihodnjega programa za pravice in vrednote. Program bo skladen s prihodnjim programom Ustvarjalna Evropa in ga pomembno dopolnjeval. Na področju mladine bo program skladen tudi z evropsko solidarnostno enoto in jo dopolnjeval, in sicer s ponujanjem različnih vrst aktivnosti. Na področju digitalnih spretnosti bo program za digitalno Evropo dopolnjeval širok pristop programa Erasmus+ k znanjem in spretnostim, tako da bo podpiral razvoj in pridobivanje naprednih digitalnih spretnosti.

Ugotovljene so bile velike možnosti za dopolnjevanje in sinergije v zvezi s skupnimi cilji (npr. kvalitativni razvoj sistemov za izobraževanje, usposabljanje in mladino, razvoj človeškega kapitala itd.). Ti programi Unije so ključni za bolj konkurenčno, odporno in v prihodnost usmerjeno trajnostno Evropo. Izboljšane sinergije in dopolnjevanja bodo po pričakovanjih povečali skladnost med programi porabe in omogočili učinkovito sodelovanje pri odzivanju na sedanje družbene izzive.

⁵¹ Instrument za sosedstvo, razvoj in mednarodno sodelovanje (NDICI) in instrument za predpristopno pomoč (IPA III).

Čeprav so ti programi podprti z različnimi instrumenti, delujejo neodvisno ter imajo različno logiko ukrepanja, načine upravljanja in strukturo, se lahko prek medsebojne interakcije njihova učinkovitost okrepi. Zato bo preučeno, kje je možno razviti sinergije in povečati dodano vrednost.

Nove ali okrepljene sinergije bi se lahko vzpostavile na več ravneh:

1. na strateški ravni z večjo povezanostjo in usklajenostjo ciljev skupne politike;
2. na programski ravni z večjo usklajenostjo prednostnih nalog in združljivimi okviri izvajanja;
3. na projektni ravni s strateškim združevanjem financiranja iz več virov.

Kot konkretno orodje za krepitev izvajanja sinergij se predlaga, da se v program Erasmus vključijo drugi programi mobilnosti z močno učno razsežnostjo, pri čimer bi kot „orodje“ uporabljali strukturo in izvedbene mehanizme programa Erasmus ter sledili njegovi logiki ukrepanja. Sprejet bi bil nov ukrep za podpiranje mobilnosti različnih kategorij organizacij ali posameznikov, ki ciljna skupina drugih področij politike (npr. javno upravljanje, kmetijstvo in razvoj podeželja, podjetništvo, preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj itd.). To bo prispevalo k večji skladnosti pri izvajanju ter k nadaljnji poenostavitvi in povečanju učinkovitosti. Zaradi omejene kritične mase (vsaj v začetni fazi) in medsektorske komponente se bo „orodje“ Erasmus ponudilo v obliki centraliziranega ukrepa.

1.5 Trajanje ukrepa in finančnih posledic

☒ Časovno omejeno

- ☒ trajanje od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2027
- ☒ finančne posledice med letoma 2021 in 2027 za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma 2021 in 2032 za odobritve plačil.

☐ Časovno neomejeno

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL, ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.6 Načrtovani načini upravljanja⁵²

☒ Neposredno upravljanje – Komisija:

- ☒ z lastnimi službami, vključno z zaposlenimi v delegacijah Unije,
- ☒ prek izvajalskih agencij.

☐ Deljeno upravljanje z državami članicami.

☒ Posredno upravljanje s poverjanjem nalog izvrševanja proračuna:

- ☒ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,
- ☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
- ☐ EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,
- ☐ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,
- ☒ subjektom javnega prava,

⁵²

Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

- ☒ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor ti subjekti zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- ☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščenim za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- ☐ osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP v skladu z naslovom V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.

Opombe

Kot izvedbeni mehanizmi se bodo instrumenti (v glavnem nepovratna sredstva) in načini upravljanja (neposredno in posredno upravljanje) ohranili, saj ni potrebe po strukturnih spremembah načina delovanja programa.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1 Pravila o spremljanju in poročanju

Prihodnji okvir za spremljanje in ocenjevanje programa Erasmus bo sledil pristopu, ki temelji na a) stalnem spremljanju, da se oceni napredek pri doseganju ciljev glede realizacij in rezultatov programa; in b) ocenjevanju in študijah/raziskavah za določitev dolgoročnih učinkov programa, ki se merijo le nekajkrat med programskim ciklom (formalne vmesne in naknadne ocene ter namenske neodvisne študije in raziskave).

Cilj je čim bolj izkoristiti obstoječe ureditve ter poenostaviti, racionalizirati in zmanjšati upravno breme za udeležence (posameznike in organizacije), hkrati pa zagotoviti, da se zberejo zadostni podatki za oceno učinka programa, in zjamčiti odgovornost. Zato bodo pravila za spremljanje in poročanje sistematično določena glede na njihovo uspešnost in stroškovno učinkovitost, in sicer na podlagi izkušenj iz sedanjega programa, ne da bi se ogrozila potreba po podatkih za namene ocenjevanja.

V skladu z ugotovitvami vmesne ocene bo cilj naslednjega programa Erasmus poenostavitev in izboljšanje sistema spremljanja v zvezi z:

- jasnostjo in relevantnostjo kazalnikov realizacij ter kakovostjo podatkov;
- zanesljivostjo kazalnikov rezultatov, ki temeljijo na lastnem poročanju;
- sorazmernostjo med povezanim bremenom za upravičence (številom in pogostostjo raziskav, vzorci poročevalcev, zneskom in ravno kompleksnosti zbranih podatkov itd.) ter uporabo podatkov za spremljanje, ocenjevanje in razširjanje;
- uporabniško prijaznostjo in povečano interoperabilnostjo spletnih orodij.

2.2 Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1 *Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Predlagana ohranitev kombinacije načinov upravljanja programa (neposredno in posredno upravljanje) temelji na pozitivnih izkušnjah z izvajanjem sedanjega programa Erasmus+, kot je bil ocenjen z vmesno oceno, v kateri je bilo ugotovljeno, da so načini upravljanja ustrezni, saj je koordinacija na splošno dobra in brez večjih pomanjkljivosti. Temelji na obstoječih strukturah v skladu z načeli subsidiarnosti, sorazmernosti in učinkovitosti.

Z ohranitvijo preizkušenih načinov se bo mogoče osredotočiti na rezultate in smotrnost, zagotoviti dokazano večjo učinkovitost ter hkrati zmanjšati upravno breme (kot na primer pri prehodu z generacije programov za obdobje 2007–2013 na program za obdobje 2014–2020). Splošno načelo bi bilo ohranjeno: na splošno posamezni upravičenci ne bodo deležni neposredne podpore, pač pa se bo ta še naprej dodeljevala prek sodelujočih organizacij, ki jo bodo razdelile posameznim učencem ali izvajalcem.

Splošni stroški upravljanja sedanjega programa Erasmus+ so za Unijo razumni (6 % administrativnega in operativnega proračuna programa Erasmus)⁵³. To je zlasti očitno, če se stroške primerja z manjšimi nacionalnimi ukrepi, ki se zdijo dražji (v povprečju 14 % zadevnega proračuna).

2.2.2 *Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje*

Tveganja, ugotovljena pri izvajanju sedanjih programov, večinoma spadajo v naslednje kategorije:

⁵³ To vključuje nepovratna sredstva za poslovanje za nacionalne agencije in upravne odhodke neposrednega upravljanja.

– napake, ki izhajajo iz pomanjkanja izkušenj upravičencev, kar zadeva pravila. Stopnje napak in finančnih prilagoditev bodo po pričakovanjih višje pri ukrepih z bolj zapletenimi pravili glede finančnega poslovanja, zlasti ko nepovratna sredstva temeljijo na dejanskih stroških. To tveganje je mogoče v veliki meri ublažiti z uporabo poenostavljenih stroškov (pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj, lestvic stroškov na enoto), kot dovoljuje finančna uredba;

– zanesljivost v verigi kontrole in vzdrževanje revizijske sledi. Erasmus bi upravljalo veliko število posrednikov, tj. nacionalnih agencij, za katere neodvisni revizijski organ iz finančne uredbe opravlja nadzorne kontrole, nacionalni organi pa nadzor delovanja in upravljanja. Okvir kontrole, ki zmanjšuje ta tveganja, je dobro uveljavljen;

– specifični ciljni udeleženci (npr. na področju mladine ali izobraževanja odraslih) morda nimajo potrebne finančne trdnosti ali izpopolnjenih upravljaljskih struktur in zmogljivosti za upravljanje sredstev Unije, zato bi se zanje opravljala dodatna spremljanja in pregledi na podlagi ocene tveganja.

Glavna poenostavitev za ublažitev tveganj in zmanjšanje stopenj napak, ki nastanejo zaradi zapletenosti finančnih pravil, bo široka uporaba nepovratnih sredstev v obliki pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in lestvic stroškov na enoto, kar bo omogočilo lažje spoštovanje pravil ob ohranjanju odgovornosti.

Vsi pooblaščen subjekti so vedno odgovorni za kontrole na primarni ravni, da se zagotovi zaščita finančnih interesov Unije, Komisija pa je odgovorna za nadziranje splošnega okvira. Ta vzpostavljeni trdni kontrolni sistem se bo ohranil za kontrolo porabe sredstev Unije za ukrepe, ki se upravljajo v okviru posrednega upravljanja prek nacionalnih agencij ter v okviru neposrednega upravljanja, v skladu s finančno uredbo. Glede finančnih sredstev programa, prenesenih na nacionalne agencije, Komisija zagotovi ustrezno koordinacijo svojih kontrol z nacionalnimi organi in nacionalnimi agencijami na podlagi načela enotne revizije in analize na podlagi tveganja. Medtem ko bodo nacionalne agencije odgovorne za primarne kontrole upravičencev, bodo njihov sistem notranje kontrole in skladnost še naprej spremljale in nadzirale države članice/nacionalni organi, revidiral pa neodvisni revizijski organ⁵⁴. Za zagotovitev skladnosti in zanesljivosti kontrol na ravni držav bo Komisija še naprej izdajala letne smernice za kontrole.

Sistem kontrole bo vzpostavljen na tak način, da bo zagotavljal uspešnost in stroškovno učinkovitost kontrol. Okvira Komisije za nadzor in smotrnost bosta zagotavljala visoko stopnjo spremljanja in zbiranja povratnih informacij ter omogočila informiran pristop politik. Program Erasmus bo vključen v program Komisije za nadzorne obiske, finančne revizije, obiske v zvezi s spremljanjem in izvajanjem ter usmerjevalne dejavnosti, kot so konference, uvodni sestanki, srečanja nacionalnih agencij, usposabljanja in spletni seminarji.

2.2.3 Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njo povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

V zvezi s stroškovno učinkovitostjo je Komisija opravila prvo oceno stroškov za vire in vloške, potrebne za izvajanje kontrol, ter ocenila, kolikor je bilo mogoče, njihove koristi v smislu števila napak in nepravilnosti, ki so bile s temi kontrolami preprečene, zaznane in popravljene, ter v smislu količinsko neopredeljivih napak. Pri tem pristopu je poudarek na bistvenih finančnih in operativnih pregledih v verigi kontrole.

⁵⁴

Neodvisni revizijski organ bo izdal revizijsko mnenje o letni izjavi o upravljanju iz člena [60(5)] Uredbe finančne uredbe. To mnenje je podlaga za splošno zagotovilo v skladu s členom 123 nove finančne uredbe.

Strategija kontrole temelji na enotnem integriranem okviru kontrole, da se v celotnem projektnem ciklu zagotovijo razumna zagotovila. Pristop za oceno stroškovne učinkovitosti kontrol temelji na logiki sestavnih elementov zagotovila in enotnem integriranem okviru kontrole. Komisija kontrole opravlja različno pogosto in intenzivno glede na različne profile tveganja njenih tekočih in prihodnjih transakcij ter stroškovno učinkovitost njenih obstoječih in alternativnih kontrol, zlasti kot je za nacionalne agencije opisano v smernicah za izvajanje programa. Izvajalske agencije in vsi pooblaščen subjekti so vedno odgovorni za kontrole na primarni ravni, da se zagotovi zaščita finančnih interesov Unije, Komisija pa je odgovorna za nadzorne kontrole.

Po ocenah Komisije so skupni stroški kontrol nizki in znašajo med 1 % in 5 %, odvisno od uporabljenega ukrepa in upravljanega proračuna (proračun izvajalske agencije je izvzet). Glede na verjetno tveganje napak, če se kontrole ne bi izvajale, in glede na zahtevo, da se zagotovi stopnja napak, nižja od 2 %, so ti stroški sorazmerni, prav tako pa je zagotovljena stroškovna učinkovitost. Na podlagi izkušenj iz sedanjega programa Erasmus+ in predhodnih programov, pri katerih je stopnja napake na večletni osnovi približno 1 %, pričakovano tveganje napake znaša manj kot 2 %.

2.3 Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Kontrole, katerih namen je preprečevanje in odkrivanje goljufij, so podobne tistim, ki zagotavljajo zakonitost in pravilnost transakcij (nenamerne napake). Komisija vsako leto pregleda vsa poročila nacionalnih agencij, da bi ugotovila morebitne goljufije in nepravilnosti. Taki primeri se večinoma nadaljujejo na nacionalni ravni, kjer imajo nacionalne agencije neposreden dostop do pravnega varstva in kjer lahko preložijo zadeve v zvezi z goljufijami.

Službe Komisije prispevajo k tekočim preiskavam Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) in organizirajo nadaljnje spremljanje njegovih zaključenih preiskav. Finančna škoda za proračun Unije, ki je posledica goljufij, ugotovljenih v končnih poročilih urada OLAF o zadevah, ki zadevajo programe s podobnimi pravili financiranja in podobnimi zainteresiranimi stranmi, je majhna. Zadeve se predložijo uradu OLAF ter Preiskovalnega in disciplinskega uradu (IDOC), kot je primerno, vendar se znatno število zadev med letom nadaljuje neposredno pri nacionalnih agencijah in organih, ki imajo neposreden dostop do zadevnih pravosodnih organov in subjektov za boj proti goljufijam.

Službe Komisije, ki izvajajo ukrepe, od leta 2014 izvajajo lastno oblikovano strategijo za boj proti goljufijam (AFS), ki je bila razvita na podlagi metodologije urada OLAF. Strategija se redno posodablja (nazadnje leta 2017), po potrebi pa jo dopolnjujejo procesni dokumenti na nižji ravni, ki opisujejo, kako se zadeve predložijo in kateri so nadaljnji koraki.

Kot je bilo ugotovljeno v vmesni oceni, je glede na dejstvo, da je obseg goljufij znotraj programa zelo majhen in je v veliki meri omejen na primere večkratnih vlog projektov ali nespoštovanja obveznosti s strani nosilcev projektov, se veljavni ukrepi štejejo za ustrezne in sorazmerne. Glede na potencialno raven učinka goljufij na predlagani program, zlasti finančno škodo, ki jo je ugotovil Evropski urad za boj proti goljufijam, preostalo tveganje goljufij ne upravičuje dodatnih ukrepov. Službe Komisije še naprej tesno sodelujejo z uradom OLAF in pozorno spremljajo tekoče zadeve. Zato je mogoče sprejeti pozitiven sklep glede zagotovila v zvezi s tveganjem goljufij.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1 Zadevni razdelek večletnega finančnega okvira in predlagane nove odhodkovne proračunske vrstice

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	Razdelek 2 „Kohezija in vrednote“ Naslov 7 Vlaganje v ljudi, socialno kohezijo in vrednote Poglavje 3 „Erasmus“	dif./nedif.	držav Efte	držav kandidatk	tretjih držav	po členu [21(2)(b)] finančne uredbe
2	07 01 02 – Upravna podpora programu	nedif.	DA	DA	DA/NE	NE
2	07 03 01 – Spodbujanje učne mobilnosti posameznikov ter sodelovanja, vključevanja, odličnosti, ustvarjalnosti in inovacij na ravni organizacij in politik na področju izobraževanja in usposabljanja	dif.	DA	DA	DA/NE	NE
2	07 03 02 – Spodbujanje neformalne učne mobilnosti in aktivnega udejstvovanja mladih ter sodelovanja, vključevanja, ustvarjalnosti in inovacij na ravni organizacij in mladinskih politik	dif.	DA	DA	DA/NE	NE
2	07 03 03 – Spodbujanje učne mobilnosti športnih trenerjev in osebja ter sodelovanja, vključevanja, ustvarjalnosti in inovacij na ravni športnih organizacij in športnih politik	dif.	DA	DA	DA/NE	NE

3.2 Ocenjene posledice za odhodke

3.2.1 Povzetek ocenjenih posledic za odhodke

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira		2	Kohezija in vrednote								
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po letu 2027	SKUPAJ
Odobritve za poslovanje											
07 03 01 Spodbujanje učne mobilnosti posameznikov ter sodelovanja, vključevanja, odličnosti, ustvarjalnosti in inovacij na ravni organizacij in politik na področju izobraževanja in usposabljanja	obveznosti	(1)	2 554,979	2 713,730	2 970,543	3 351,156	3 896,218	4 668,546	5 744,828		25 900,000
	plačila	(2)	2 065,608	2 487,261	2 817,465	3 197,250	3 706,250	4 413,914	5 401,834	1 810,418	25 900,000
07 03 02 Spodbujanje neformalne učne mobilnosti in	obveznosti	(1)	305,808	324,809	355,548	401,104	466,343	558,783	687,605		3 100,000

aktivnega udejstvovanja mladih ter sodelovanja, vključevanja, ustvarjalnosti in inovacij na ravni organizacij in mladinskih politik	plačila	(2)	247,235	297,703	337,226	382,682	443,605	528,306	646,552	216,691	3 100,000
07 03 03 Spodbujanje učne mobilnosti športnih trenerjev in osebja ter sodelovanja, vključevanja, ustvarjalnosti in inovacij na ravni športnih organizacij in športnih politik	obveznosti	(1)	54,256	57,627	63,081	71,164	82,738	99,139	121,994		550,000
	plačila	(2)	43,864	52,818	59,830	67,895	78,704	93,732	114,711	38,445	550,000
Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev programa											
07 01 02 Upravna podpora programu Erasmus	obveznosti = plačila	(3)	44,392	47,150	51,612	58,225	67,695	81,114	99,814		450,000
Odobritve za sredstva programa SKUPAJ	obveznosti	=1+3	2 959,435	3 143,317	3 440,783	3 881,648	4 512,994	5 407,582	6 654,241		30 000,000
	plačila	=2+3	2 401,103	2 884,931	3 266,128	3 706,051	4 296,254	5 117,067	6 262,907	2 065,558	30 000,000

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„Upravni odhodki“
--	---	-------------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>po letu 2027</i>	SKUPAJ
Človeški viri ⁵⁵		35,007	40,366	45,725	45,725	45,725	45,725	45,725		303,876
Drugi upravni odhodki		1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059		7,410
Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	36,066	41,425	46,784	46,784	46,784	46,784	46,784		311,286

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>po letu 2027</i>	SKUPAJ
Odobritve iz vseh RAZDELKOV večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	2 995,501	3 184,742	3 487,567	3 928,432	4 559,778	5 454,366	6 701,025		30 311,286
	plačila	2 437,169	2 926,356	3 312,912	3 752,835	4 343,038	5 163,851	6 309,691	2 065,558	30 311,286

⁵⁵ Ocene osebja na podlagi deleža uslužbencev Komisije leta 2018 (razen osebja Izvajalske agencije za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo) s postopnim uvajanjem. To ne vključuje ocenjene potrebe po osebju v decentraliziranih organih ali dodatnega osebja, ki se plača iz prispevkov tretjih držav, ki se bodo pridružile programu.

3.2.2 Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za upravne zadeve

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- ☐ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Leto	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
------	------	------	------	------	------	------	------	--------

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira								
Človeški viri	35,007	40,366	45,725	45,725	45,725	45,725	45,725	303,876
Drugi upravni odhodki	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	7,410
Seštevek za RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira	36,066	41,425	46,784	46,784	46,784	46,784	46,784	311,286

Odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira								
Človeški viri								
Drugi upravni odhodki	44,392	47,150	51,612	58,225	67,695	81,114	99,814	450,000
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	44,392	47,150	51,612	58,225	67,695	81,114	99,814	450,000

SKUPAJ	80,458	88,575	98,396	105,009	114,479	127,898	146,598	761,286
---------------	--------	--------	--------	---------	---------	---------	---------	----------------

3.2.2.1 Ocenjene potrebe po človeških virih⁵⁶

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

Leto	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)							
Sedež in predstavništva Komisije	225	261	296	296	296	296	296
Delegacije							
Raziskave							
Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ) – PU, LU, NNS, ZU in MSD							
Razdelek 7							
Financirano iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	– na sedežu	37	41	44	44	44	44
	– na delegacijah						
Financirano iz sredstev programa	– na sedežu						
	– na delegacijah						
Raziskave							
Drugo (navedite)							
SKUPAJ		262	302	340	340	340	340

Uradniki in začasni uslužbenci	
Zunanji sodelavci	

Opis nalog:

⁵⁶

Ocenjene potrebe po človeških virih temeljijo zgolj na sedanjem stanju (kot je) in so predmet nadaljnjih revizij. Pričakuje se okvirno 25-odstotno povečanje za obdobje 2021–2027.

3.2.3 Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ☐ ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb.
- ☐ je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Leto	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

3.3 Ocenjene posledice za prihodke

- ☐ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- ☐ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - ☐ za lastna sredstva,
 - ☐ za druge prihodke.

navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice: ☐

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice predloga/pobude						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Člen							

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

[...]